

RAPORTOWANIE ESG

W PRZEDSIĘBIORSTWACH PAŃSTWOWYCH
I SPÓŁKACH Z UDZIAŁEM SKARBU PAŃSTWA

**Analiza przygotowana dla rządowego Zespołu do spraw
Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw**

Warszawa, 2011

Spis treści

Wstęp	5
Raportowanie ESG.....	7
Trendy legislacyjne i rynkowe	7
Poziom raportowania ESG w Polsce na tle wybranych krajów	16
Wyniki badania ujawniania danych ESG w przedsiębiorstwach państwowych i spółkach z udziałem Skarbu Państwa	19
Badanie ilościowe – wprowadzenie	19
Wyniki badania ilościowego	22
Badanie jakościowe – wprowadzenie	25
Wyniki badania jakościowego	26
Badanie ankietowe – uzupełniające	28
Podsumowanie wyników badania – analiza SWOT	33
Rekomendacje dla Zespołu do spraw Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw	34
Ocena skutków rekomendacji	41
Źródła.....	49

Wstęp

Współczesne wyzwania cywilizacyjne, zmiany demograficzne, środowiskowe i społeczne stanowią źródło polityki zrównoważonego rozwoju. Równoważne traktowanie obszaru ekonomicznego, społecznego i środowiskowego determinuje nowe podejście do oceny i planowania polityki gospodarczej. Dlatego istnieje potrzeba realizacji tych zasad w praktyce działalności biznesowej. A to rodzi potrzebę zastosowania nowego podejścia do sprawozdawczości z działalności firm, rozszerzonego o dane w obszarze środowiskowym (ang. *E – environment*), społecznym (ang. *S - social*) oraz ładu korporacyjnego (ang. *G - governance*).

Raportowanie danych ESG jest konsekwencją rozwoju koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu (ang. *Corporate Social Responsibility, CSR*).

Komisja Europejska w Komunikacie z 25 października 2011 roku, dotyczącym odnowionej strategii CSR Unii Europejskiej, podkreśla konieczność całościowego spojrzenia na działalność firm. W dokumencie zaproponowano nową definicję CSR, tj. „odpowiedzialność przedsiębiorstw za ich wpływ na społeczeństwo”. O ile Komisja podtrzymuje stanowisko dobrowolności działań w obszarze CSR, to coraz wyraźniej podkreśla potrzebę poprawy transparentności działań firm za pomocą zwiększenia ilości i jakości ujawnianych danych ESG.

Tym tropem podąża również polska administracja. W dokumencie Zespołu do spraw Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw zatytułowanym „Rekomendacje w zakresie wdrażania założeń koncepcji Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw w Polsce” z 23 maja 2011 roku zwrócona została uwaga na konieczność zwiększenia poziomu ujawniania danych ESG.

W pierwszej kolejności zaproponowane zostało skierowanie działań w tym zakresie do przedsiębiorstw państwowych (pp) i spółek z udziałem Skarbu Państwa (SP). Rekomendacja zwraca uwagę na konieczność kształtowania trendów rynkowych oraz wyznaczania najlepszych standardów prowadzenia działalności gospodarczej przez pp oraz spółki z udziałem SP. Za przykład stawiane są Szwecja, Dania i Zjednoczone Królestwo, które wprowadziły wytyczne dla spółek Skarbu Państwa w zakresie uwzględniania ryzyka ESG oraz raportowania polityki CSR.

W celu zidentyfikowania barier związanych z ujawnianiem danych pozafinansowych oraz doborem najwłaściwszych narzędzi wdrażania standardów zarządzania ryzykami środowiskowymi, społecznymi i w zakresie ładu korporacyjnego Ministerstwo Gospodarki zleciło Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej, przygotowanie rekomendacji w zakresie poprawy ilości oraz jakości ujawnianych danych ESG w pp oraz spółkach z udziałem SP. Pracodawcy RP przewodniczą pracom Grupy Roboczej ds. Odpowiedzialnych Inwestycji, funkcjonującej w ramach Zespołu ds. Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw. Analiza została przygotowana przez zespół ekspertów firmy doradczej Accreo Taxand oraz dostawcy usług w zakresie Odpowiedzialnego Inwestowania GES Investment Services, którzy uczestniczą w pracach wspomnianej Grupy Roboczej.

Przygotowany raport składa się z trzech części. W pierwszej zostały uwypuklone najważniejsze informacje dotyczące zagadnienia raportowania kwestii ESG oraz znaczenia danych pozafinansowych dla analityków z rynków finansowych oraz pozostałych interesariuszy.

Druga część prezentuje wyniki badania przeprowadzonego wśród pp i spółek z udziałem SP w zakresie zarządzania ryzykami ESG oraz raportowania danych pozafinansowych. Jest to pierwsze w Polsce badanie dotyczące omawianego zagadnienia z zastosowaniem uznanych metod badawczych oraz analitycznych. Przebadanych zostało ponad 200 firm, których w całości lub w części właścicielem jest Skarb Państwa. Próba badawcza została dobrana przy współpracy z Ministerstwem Skarbu Państwa. W sumie przebadane firmy w 2010 roku osiągnęły przychód w wysokości 218 105 797 tys. zł, a zatrudnienie wyniosło prawie 156 tys. pracowników (nie wliczając pracowników zatrudnionych w spółkach zależnych).

Badanie zostało podzielone na dwie części. Pierwsza część, obejmująca badanie ilościowe, polegała na dokonaniu analizy ujawniania danych ESG za pomocą metody GES Risk Rating, będącej narzędziem do zbierania oraz analizowania danych pozafinansowych dla funduszy inwestycyjnych. W ten sposób została przebadana próba badawcza, obejmująca 205 firm. Analiza danych wykazała, że około 60% przeanalizowanych polskich spółek nie publikuje żadnych istotnych informacji dotyczących danych ESG. Druga część to badanie jakościowe, przeprowadzone za pomocą metody pogłębionego wywiadu indywidualnego. Eksperti w zakresie CSR spotkali się z przedstawicielami kadry zarządzającej 26 firm. Celem badania było poznanie świadomości kadry zarządzającej w zakresie zarządzania ryzykami ESG oraz oczekiwań odnośnie przyszłych działań w obszarze wdrażania strategii CSR oraz raportowania danych pozafinansowych. Badania te zostały wsparte ankietą wysłaną do pp oraz spółek z udziałem SP, zawierającą pytania w zakresie zarządzania ryzykami ESG. Liczba udzielonych odpowiedzi nie stanowi

podstawy do wyciągnięcia reprezentatywnych wniosków, ale pozwala na dostrzeżenie zachowań oraz trendów. Analiza danych wykazuje, że zarządzający pp i spółkami z udziałem SP nie znają zagadnienia CSR oraz posiadają znikomą wiedzę w zakresie raportowania danych ESG. Jednocześnie w firmach, które wdrożyły standardy zarządzania z rodziny norm ISO, świadomość, wiedza i umiejętności w tym obszarze pozwalają na profesjonalne przygotowanie do zagadnienia raportowania ESG. Szczegółowe rezultaty badań zostały przedstawione w niniejszym raporcie.

Trzecia część prezentowanego raportu zawiera propozycje działań dla Zespołu ds. Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw, których realizacja przyczyni się do skutecznego zarządzania ryzykami ESG oraz do zwiększenia ilości i jakości ujawnianych danych pozafinansowych w pp oraz spółkach z udziałem SP.

W analizie używane są skróty i pojęcia, których wyjaśnienie znajduje się, w przypadku użycia w tekście po raz pierwszy, w nawiasie, a także w Słowniczku, na końcu opracowania.

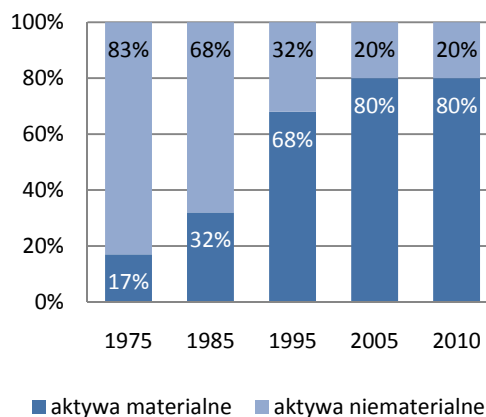
Raportowanie ESG

Trendy legislacyjne i rynkowe

Zmiany zachodzące pod wpływem globalizacji, postępu technologicznego, wzrostu liczby ludności, rosnącej konsumpcji oraz coraz większych współzależności w gospodarce i łańcuchach dostaw mają znaczący wpływ na jakość, dostępność i ceny surowców, w tym wody, żywności i energii.

Przy tworzeniu planów długofalowych firmy zmuszone są reagować na te zmiany poprzez rozwijanie nowych modeli biznesowych, opartych na innowacjach, w szczególności na optymalizacji zużycia zasobów naturalnych.

Razem z nowymi modelami biznesowymi, pojawiła się potrzeba szerszego spojrzenia na publikowane przez przedsiębiorstwa dane. Warto zauważyć, że obecnie aktywa materialne takie jak nieruchomości, parki maszynowe czy floty odpowiadają zaledwie za 20% wartości rynkowej firm, a jeszcze w 1975 roku było to 83% (patrz: Wykres 1.). Resztę stanowią czynniki niematerialne, takie jak: patenty, technologia, systemy informatyczne, innowacje organizacyjne czy produktowe. Informacje na temat wybranych danych pozafinansowych znajdują się w sprawozdaniach finansowych firm, ale informacje dotyczące takich zagadnień jak np. kapitał ludzki, społeczny, technologia, działania środowiskowe, społeczne czy wspomniane innowacje raportuje już dużo mniej firm.

Wykres 1. Elementy wartości rynkowej indeksu S&P 500.
Źródło: Ocean Tomo; 2011.

Praktyka raportowania kwestii ESG - wizji, planów, wyzwań i osiągnięć - jest jednym z najbardziej znaczących elementów postępu w kierunku zrównoważonej gospodarki światowej. Umożliwia organizacjom i ich interesariuszom lepiej rozumieć i komunikować się w ważnych kwestiach dotyczących wyników oraz ich wspólnej przyszłości. Przejrzystość działań organizacyjnych leży w interesie podmiotów takich jak przedsiębiorstwa, pracownicy, organizacje pozarządowe, inwestorzy, księgowi itp. Raporty zrównoważonego rozwoju mogą być i są wykorzystywane do analizy porównawczej w ramach organizacji na przestrzeni kolejnych lat oraz między różnymi organizacjami oraz oceny wyników pozafinansowych w odniesieniu do istniejących norm prawnych.

W ostatnich latach sytuacja polityczna i ekonomiczna podlega nieustannym zmianom. Globalny kryzys finansowy i gospodarczy wywołał ponowne zainteresowanie kwestiami regulacji. Ponadto, palące kwestie środowiskowe, takie jak zmiany klimatu i degradacja ekosystemów, doprowadziły do coraz większej liczby badań i inicjatyw mających na celu udoskonalenie metod

pomiaru i raportowania odpowiednich danych. Katalizatorem tych zmian jest nierazko administracja publiczna, która poprzez rozmaite, miękkie i twarde, narzędzia wpływa na firmy, aby w swojej działalności uwzględniały kwestie zrównoważonego rozwoju, a raportując dane pozafinansowe, polepszały procesy komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, zwiększając swoją konkurencyjność na rynku. Nie sposób nie wspomnieć też o roli inwestorów, którzy w coraz większym stopniu, przy dokonywaniu doboru inwestycji do portfela, biorą pod uwagę ryzyka ESG, a firmy, jeżeli nie chcą zostać wyłączone ze spektrum inwestycyjnego, są zobowiązane przyjąć strategię CSR i raportować swoje działania w tym zakresie.

Raportowanie ESG w Unii Europejskiej

Unia Europejska oraz państwa członkowskie odgrywają szczególną rolę w zakresie poprawy transparentności funkcjonowania rynku wewnętrznego. Kierunek działań wytycza tutaj przyjęta w 2010 roku strategia Europa 2020.¹ Jednym z 3 filarów strategii, będącej długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej, jest zrównoważony rozwój, który należy rozumieć jako „budowanie zrównoważonej i konkurencyjnej gospodarki, efektywnie korzystającej z zasobów, wykorzystując do tego pierwszoplanową pozycję Europy w wyścigu do nowych procesów i technologii, (...) a także wzmacniając przewagę konkurencyjną europejskiego biznesu.”

Ponadto strategia wytycza unijne cele służące zapewnieniu zrównoważonego rozwoju:

- ❖ Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20 proc. do 2020 r., w stosunku do poziomu z 1990 r.
- ❖ Zwiększenie do 20 proc. udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii.
- ❖ Dążenie do zwiększenia efektywności wykorzystania energii o 20 proc.

W obszarze biznesowym Unia Europejska wspiera rozwój idei CSR, jako konkretnego zobowiązania biznesu do budowania zrównoważonego rozwoju. Dlatego 25 października 2011 roku Komisja Europejska opublikowała odnowioną strategię w zakresie CSR.² Komisja stwierdza w dokumencie, że aby całościowo wypełnić swoją odpowiedzialność społeczną, przedsiębiorstwa „powinny wprowadzić proces integracji kwestii społecznych, środowiskowych, etycznych i z zakresu praw człowieka w ich działalności gospodarczej i strategii, przy ścisłej współpracy z zainteresowanymi stronami”. Nowa strategia przedstawia propozycję działań na okres 2011 - 2014, obejmującą 8 obszarów. Jednym z nich jest poprawa ujawniania danych społecznych i środowiskowych. Komunikat potwierdza zamiar Komisji przedstawienia nowego wniosku legislacyjnego w tej sprawie.

Będzie to kontynuacja wcześniej zainicjowanych działań. W 2003 roku tzw. Dyrektywa Modernizacji Rachunkowości³ wprowadziła wymóg ujawniania przez europejskie przedsiębiorstwa informacji pozafinansowych w sprawozdaniach rocznych i skonsolidowanych, o ile jest to niezbędne do zrozumienia rozwoju, wyników lub sytuacji firmy. Sprawozdania te powinny odnosić się

¹ Komisja Europejska; KOM(2010) 2020 wersja ostateczna; Bruksela; 03.03.2010.

² Komisja Europejska; KOM(2011) 681 wersja ostateczna; Bruksela; 25.10.2011.

³ Parlament Europejski i Rada; Dyrektywa 2003/51/WE z dnia 18 czerwca 2003 r.; Dz. Urz. WE L 178 z 17.07.2003.

do kwestii ochrony środowiska i spraw pracowniczych oraz, w razie potrzeby, do kluczowych wskaźników efektywności (ang. *Key Performance Indicators*, KPI).

W Dyrektywie czytamy, że państwa członkowskie mogą zwolnić małe i średnie przedsiębiorstwa z tego obowiązku. Kolejna zmiana dyrektywy dotyczących rachunkowości⁴ wprowadziła obowiązek włączenia przez spółki giełdowe do raportów rocznych kwestii ładu korporacyjnego. Do listopada 2009 r. wszystkie państwa członkowskie wdrożyły Dyrektywę Modernizacji Rachunkowości i większość z nich wdrożyło również Dyrektywę 2006/46/WE do prawa krajowego. Dyrektywa Modernizacji Rachunkowości nie określa żadnych wymagań w odniesieniu do rodzaju wskaźników zawartych w raporcie rocznym. Jednak rządy poszczególnych państw członkowskich podjęły inicjatywę, w porozumieniu z zainteresowanymi stronami, w celu zapewnienia firmom szczegółowych wytycznych w tym zakresie.

Firmy i ich interesariusze identyfikują szereg korzyści, wynikających z praktyki raportowania danych ESG. Według badania „Readers & Reporters Survey 2010”⁵ do głównych powodów, dla których firmy powinny raportować kwestie ESG, należą:

- ❖ rozliczenie działalności i wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju
- ❖ usprawnienie procesów wewnętrznych, w celu zwiększenia wydajności
- ❖ współdziałanie z interesariuszami w zakresie zrównoważonego rozwoju, aby móc sprostać ich oczekiwaniom

- ❖ zaprezentowanie zarządzania efektywnością zrównoważonego rozwoju
- ❖ promowanie osiągnięć firmy w zakresie zrównoważonego rozwoju wśród interesariuszy.

Regulacji dotyczących raportowania danych pozafinansowych w systemach legislacyjnych poszczególnych krajów, jak wyliczają autorzy raportu „Carrots and Sticks – Promoting Transparency and Sustainability”⁶, opracowanego przez KPMG, UNEP, GRI i UCGA jest około 140. Raport przedstawia wyniki analizy prawodawstwa przeprowadzonej w 30 krajach, w tym 16 krajach Unii Europejskiej. Około dwie trzecie zidentyfikowanych regulacji jest obowiązkowych.

Wśród krajów, w których regulacje są najsilniejsze, wyróżniają się Francja, Wielka Brytania, Szwecja, Dania i Hiszpania.

Francja była pierwszym krajem, który zobowiązał spółki publiczne do raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju. W latach 70tych wszystkie firmy, zatrudniające powyżej 300 pracowników, musiały publikować przegląd społeczny (fr. *bilan social*), zawierający ponad 100 wskaźników. W omawianym obszarze, istotnym aktem prawnym była następnie Ustawa o nowych regulacjach gospodarczych (fr. *La loi relative aux nouvelles régulations économiques*) z 2001 roku, która nałożyła na firmy obowiązek raportowania wpływu środowiskowego i społecznego. Jej zakres rozszerzają ustawy Grenelle 1 (z 2009 roku) i Grenelle 2 (z 2010 roku), które zobowiązują firmy zatrudniające powyżej 500 pracowników do opracowywania raportu społeczno-środowiskowego, z uwzględnieniem 40 wskaźników, wzorowanych na wskaźnikach GRI.

⁴ Parlament Europejski i Rada; *Dyrektywa 2006/46/WE z dnia 14 czerwca 2006 r.*; Dz. Urz. WE L 224/1 z 16.08.2006.

⁵ FSC, KPMG, SustainAbility; *Reporting Change: Readers & Reporters Survey 2010*; 2010.

⁶ GRI, KPMG, UCGA, UNEP; *Carrots and Sticks – Promoting Transparency and Sustainability*; 2010.

Wadą tych regulacji jest brak instrumentów weryfikujących, co uniemożliwia efektywne ich egzekwowanie.⁷

Wielka Brytania natomiast jako jedna z pierwszych krajów wdrożyła wspomnianą wcześniej Dyrektywę Modernizacji Rachunkowości do prawodawstwa krajowego i w Ustawie o przedsiębiorstwach (ang. *Companies Act*) z 2006 roku zobowiązała wszystkie przedsiębiorstwa państwowe i prywatne, z wyjątkiem małych, do publikowania Sprawozdania z działalności gospodarczej (ang. *Business Review*), jako części rocznego sprawozdania zarządu, w którym zawarte mają być kwestie środowiskowe, pracownicze, społeczne i dotyczące znaczących transakcji i umów handlowych, w zakresie niezbędnym do zrozumienia istoty działalności firmy.⁸

W 2007 roku szwedzkie Ministerstwo Przedsiębiorstw, Energii i Komunikacji opublikowało „Wytyczne zewnętrznego raportowania przez przedsiębiorstwa państwowe”⁹. Zgodnie z wytycznymi, które weszły w życie z początkiem roku 2008, przedsiębiorstwa państwowe są zobowiązane przedstawiać raporty zrównoważonego rozwoju zgodnie ze standardami Global Reporting Initiative (GRI). Dla zapewnienia wysokiej jakości raportów wprowadzono zapis o konieczności niezależnego sprawdzania oraz publikacji tych raportów w tym samym czasie, co sprawozdań rocznych.

We wrześniu 2010 r. Uniwersytet w Uppsali opublikował raport z badania wpływu wprowadzenia obowiązku raportowania ESG

w przedsiębiorstwach państwowych na działania tych firm w zakresie zrównoważonego rozwoju.¹⁰

W 2010 roku Szwecja miała 57 w pełni lub częściowo państwowych przedsiębiorstw, jednak kilka z nich zostało wykluczonych z badania, z powodu tego, że były zbyt małe, lub w procesie likwidacji. Kwestionariusze zostały wysłane do 49 firm, odsetek odpowiedzi wyniósł 76%. W zasadzie wszystkie firmy państwowe opublikowały raport ESG w 2009 roku zgodnie z wytycznymi GRI.

Raport z badań pokazuje, że obowiązek raportowania doprowadził do:

- ❖ zwiększenia świadomości zaangażowania w kwestie zrównoważonego rozwoju,
- ❖ bardziej uporządkowanej pracy i bardziej efektywnych procesów,
- ❖ nadanie większego priorytetu kwestiom zrównoważonego rozwoju przez zarządy i rady nadzorcze.

Wprowadzenie nowych wytycznych wpłynęło na firmy w różnym stopniu. Firmy, które nie miały wcześniejszych doświadczeń w raportowaniu ESG (65%) przeszły szerszy proces zmian niż te, które aspekty zrównoważonego rozwoju raportowały już wcześniej.

W raporcie stwierdzono, że wytyczne GRI w wielu przypadkach ułatwiły firmom zdefiniowanie procesów zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności społecznej oraz przyczyniły się do poprawy procedur raportowania elementów zrównoważonego rozwoju.

⁷ Katelijne van Wensen, Wijnand Broer MSc, Johanna Klein MSc, Jutta Knopf PhD; *The state of play in sustainability reporting in the European Union*; European Union, 2011.

⁸ Ibidem.

⁹ Ministry of Enterprise, Energy and Communications; *Guidelines for external reporting by state-owned companies*; 11.2007.

¹⁰ Tommy Borglund, Magnus Frostensonand, Karolina Windell; *Increasing responsibility through transparency? A study of the consequences of new guidelines for sustainability reporting by Swedish state-owned companies*; 09.2010.

W Danii natomiast od początku 2009 obowiązuje zmieniona „Ustawa o Sprawozdaniach Finansowych”, która wymaga raportowania kwestii środowiskowych oraz związanych z kapitałem intelektualnym w sprawozdaniach zarządu. W artykule 99a tej ustawy rząd duński zobowiązał 1100 największych przedsiębiorstw, spółek giełdowych i państwowych, do składania sprawozdań na temat społecznej odpowiedzialności w raportach rocznych, lub wyjaśnienia dlaczego powstrzymują się od takiego raportowania.¹¹

Raport „Corporate Social Responsibility and Reporting in Denmark”¹² wskazuje istotne skutki wprowadzenia wymagań prawnych w obszarze raportowania ESG. Autorzy raportu zwracają uwagę na fakt, że regulacje wpłynęły na uwzględnianie kwestii ESG w raportach rocznych spółek oraz publikowanie osobnych raportów odpowiedzialności społecznej. Tego typu raporty były nowością dla 43% firm. Regulacje podniosły również liczbę firm realizujących działania CSR w sposób strategiczny. Twórcy raportu zaznaczają, że duńskie firmy szczególnie doceniają elastyczność normy prawnej, pozwalającą na indywidualne dostosowanie formy i zakresu raportowania do kontekstu biznesowego. Takie rozwiązanie ma także negatywny skutek, w postaci niewielkiej liczby raportów publikowanych wg międzynarodowych standardów.

Począwszy od 2012 roku także w Hiszpanii przedsiębiorstwa państwowe będą zobowiązane do sporządzenia raportów zrównoważonego

rozwoju, zgodnie z Ustawą 2/2011 z dnia 4 marca 2011 r. o Zrównoważonej Gospodarce. Przepisy wymagają sporządzania raportu ESG przez firmy zatrudniające ponad 1000 pracowników i powiadamiania o tym Rady Społecznej Odpowiedzialności Biznesu działającej przy Ministerstwie Pracy i Imigracji. Ustawa zaleca również:

- ❖ monitorowanie wpływu środowiskowego w całym cyklu życia produktu lub usługi,
- ❖ raportowanie działań prowadzonych w zakresie oszczędności zużycia energii i wody w siedzibach,
- ❖ wykazanie posiadania strategii działań CSR wzmacniających działania przedsiębiorstwa; strategia taka powinna posiadać odpowiednie wskaźniki pozwalające na mierzenie planowanych aktywności.

Główne obszary CSR, jakie należy wg ustawy wdrażać i raportować to:

- ❖ przejrzystość w zarządzaniu,
- ❖ ład korporacyjny,
- ❖ zaangażowanie w rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych i środowiskowych,
- ❖ przestrzeganie praw człowieka,
- ❖ działania w zakresie pracodawca – pracownik,
- ❖ promocja zaangażowania kobiet,
- ❖ działania w zakresie równości szans kobiet i mężczyzn,
- ❖ powszechna dostępność pracy dla osób niepełnosprawnych,
- ❖ aktywność w obszarze promocji zrównoważonej konsumpcji.¹³

¹¹ Danish Commerce and Companies Agency; *Reporting on corporate social responsibility – an introduction for supervisory and executive boards*; 2009.

¹² Danish Commerce and Companies Agency; *Corporate Social Responsibility and Reporting in Denmark – Impact of the legal requirement for reporting on CSR in the Danish Financial Statements Act*; 08.2011.

¹³ Boletín Oficial del Estado; *Ley 2/2011, de 4 de marzo, de Economía Sostenible*; 05.03.2011.

Często stosowaną przez rządy praktyką zachęcania firm do podnoszenia transparentności poprzez zwiększenie ilości i jakości ujawnianych danych pozafinansowych jest stosowanie miękkich zachęt zamiast konkretnych rozwiązań legislacyjnych. W pierwszej kolejności tworzone są zalecenia dla firm, bez podejmowania formalnych kroków prawnych, powodujących konieczności przechodzenia przez skomplikowane procedury legislacyjne. W tym przypadku miękkie rozwiązania torują drogę dla prawodawstwa.

Dla przykładu, rząd holenderski prowadzi „Benchmark Przejrzystości”, krajowy system, który porównuje i ocenia pod względem przejrzystości raporty zrównoważonego rozwoju, dobrowolnie uczestniczących w programie firm. Umożliwia on firmom i interesariuszom wgląd w treść raportów oraz porównanie względem krajowych i międzynarodowych firm z sektora, a także podpowiada firmom, jak mogą zwiększyć, względem najlepszych praktyk, zakres raportowania ESG.

Wytyczne i czynniki motywacyjne w zakresie podnoszenia poziomu raportowania danych pozafinansowych stosują nie tylko rządy. Istotną część istniejących dobrych praktyk i narzędzi jest sporządzana przez organizacje pozarządowe, stowarzyszenia branżowe lub inne instytucje prywatne.

Przykładami takich wytycznych mogą być „Program Raportowania RSE.COOP”, wydany przez CEPES, hiszpańską konfederację przedsiębiorczości lub „Wytyczne raportowania społecznego w sektorze finansowym”, opublikowane przez włoskie Stowarzyszenie Bankowości oraz Europejski Instytut Raportowania Społecznego. W dalszej części niniejszej analizy, zostaną przedstawione również działania Global Reporting Initiative oraz Międzynarodowego Komitetu Zintegrowanego Raportowania, mające

obecnie największy wpływ na rozwój raportowania ESG.

Znaczenie raportowania ESG dla rynków finansowych

Ważnym czynnikiem, dla którego firmy, szczególnie spółki giełdowe, powinny raportować dane ESG, jest wzrost zainteresowania inwestorów kwestiami społecznie odpowiedzialnego inwestowania (ang. *Socially Responsible Investment, SRI*). Wg Europejskiego Forum ds. Zrównoważonego Inwestowania (ang. *European Sustainable Investment Forum, Eurosif*) „zrównoważone i odpowiedzialne inwestowanie jest ogólnym terminem obejmującym każdy typ procesu inwestycyjnego, który umożliwia połączenie finansowych celów inwestorów z ich troską o kwestie ochrony środowiska, społeczne i ładu korporacyjnego.”¹⁴

Na świecie można zaobserwować znaczny wzrost zainteresowania strategiami inwestycyjnymi opartymi na danych ESG. Inwestorzy coraz częściej sięgają do raportów ESG, jak również stosują selekcję etyczną podczas doboru spółek do portfela inwestycyjnego. W chwili obecnej SRI wchodzi w fazę dynamicznego rozwoju. Wg Eurosif wartość inwestycji w oparciu o ESG wzrosła w Europie z 2,7 bln € w 2007 do 5 bln € w 2009 roku, co oznacza wzrost o ok. 87%¹⁵ i czyni Europę liderem rynku odpowiedzialnych inwestycji. W Stanach Zjednoczonych natomiast, znajdujących się na drugiej pozycji, wg US SIF w analogicznym okresie wzrost wyniósł ok. 13% (zmiana z 2,7 bln \$ w 2007 do 3,1 bln \$ w 2009 roku).¹⁶

¹⁴ European Social Investment Forum; *European SRI Study 2010*; 2010.

¹⁵ Ibidem

¹⁶ Social Investment Forum Foundation; *Report on Socially Responsible Investing Trends in the United States*; 2010.

Innym czynnikiem, świadczącym o dynamicznym wzroście zainteresowania inwestorów tematyką SRI, jest liczba sygnatariuszy programu UN PRI – Zasad Odpowiedzialnego Inwestowania Organizacji Narodów Zjednoczonych (ang. *United Nations Principles for Responsible Investment*). Program został utworzony w 2006 roku, a jego sygnatariuszami są m. in. inwestorzy instytucjonalni, którzy w swoich politykach inwestycyjnych w szczególności zwracają uwagę na czynniki ESG.

Sygnatariusze zobowiązują się postępować zgodnie z 6 zasadami:

1. Włączymy standardy ESG w procesy dokonywania analiz i podejmowania decyzji.
2. Będziemy aktywnymi właścicielami i zastosujemy standardy ESG w naszej polityce i działaniach.
3. Będziemy dążyli do należytego ujawniania standardów ESG przez firmy, w które inwestujemy.
4. Będziemy promowali akceptację i wprowadzanie zasad w branży inwestycyjnej.
5. Będziemy wspólnie pracować nad zwiększeniem skuteczności we wprowadzaniu niniejszych zasad.
6. Będziemy każdorazowo raportować nasze działania i postępy we wprowadzaniu niniejszych zasad.

Liczba sygnatariuszy UN PRI wzrasta w tempie kilkudziesięciu procent rocznie, a obecnie wynosi już 954 inwestorów instytucjonalnych z całego świata¹⁷, wśród których znajdują się duże narodowe fundusze emerytalne, zobowiązane

przez państwo do uwzględniania zasad ESG w procesach inwestycyjnych.

Przykłady obowiązkowych regulacji po raz kolejny płyną z państw skandynawskich – Szwecji i Norwegii.

Rząd Szwecji już w 2001 roku wprowadził przepisy prawne związane z SRI w Narodowych Funduszach Emerytalnych (AP Fund). Fundusze te muszą brać pod uwagę kwestie etyczne i środowiskowe, z uwzględnieniem ogólnego celu wysokiego zwrotu z inwestycji. Fundusze AP przyjęły różne strategie, aby sprostać wymaganiom prawnym – niektóre skupiają się na kwestiach ładu korporacyjnego, inne wykluczają ze spektrum inwestycji firmy nie spełniające międzynarodowych standardów, takich jak np. Global Compact. Jeden z funduszy inwestuje w najlepsze pod względem standardów ESG firmy szwedzkie. Fundusze AP1, AP2, AP3, AP4 oraz AP7 są sygnatariuszami UN PRI.

Kryteria pozafinansowe są również brane pod uwagę w norweskim narodowym funduszu emerytalnym (*Government Pension Fund Global*, GPFG), największym funduszu emerytalnym na świecie, o wartości rynkowej 3 055 miliardów koron norweskich (ok. 530mld \$)¹⁸. Zalecenia dotyczące etyki zarządzania funduszem GPFG, wprowadzone zostały w 2004 roku przez norweskie Ministerstwo Finansów. GPFG do tej pory już kilka razy wykluczał z portfela spółki związane z produkcją broni, branżą tytoniową oraz spółki o niskich standardach związanych z ochroną środowiska i prawami człowieka.

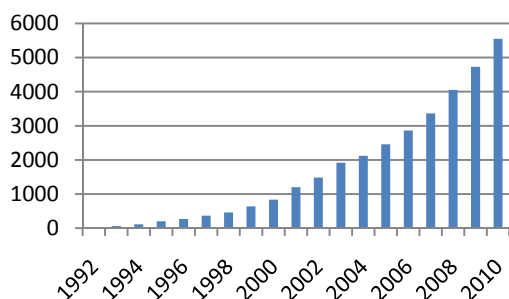
¹⁷ UN PRI; *Signatories to the Principles for Responsible Investment*; <http://www.unpri.org/signatories/>; dostęp: 25.11.2011.

¹⁸ Government Pension Fund Global; *Third Quarter 2011*; http://www.nbim.no/Global/Reports/2011/Q3/2011_3Q_web.pdf; dostęp: 16.11.2011.

Trendy rynkowe w obszarze raportowania ESG

W 1992 roku, liczba pozafinansowych raportów na całym świecie nie przekraczała 50. Od tego czasu dużo się zmieniło (patrz: Wykres 2.).

W bazie organizacji CorporateRegister.com, zbierającej raporty ESG, znajduje się obecnie 36 910 raportów, pochodzących od 8 528 różnych firm ze 175 krajów. Najwięcej publikują firmy działające w Wielkiej Brytanii – liczba opublikowanych przez nie raportów przekroczyła właśnie 4 000.¹⁹

Wykres 2. Liczba raportów ESG na świecie. Źródło: CorporateRegister.com.

Co więcej, kwestie ESG uwzględnia w swoich raportach rocznych 97% firm należących do indeksu FTSE 100, skupiającego największe brytyjskie spółki.²⁰ Natomiast w Stanach Zjednoczonych, które zajmują drugie miejsce pod względem liczby raportów, 81% firm z indeksów należących do rodziny S&P zamieszcza na swoich stronach internetowych informacje dotyczące CSR.²¹

Jednak w porównaniu do 82 000 międzynarodowych korporacji działających na całym świecie²², liczba firm publikujących raporty zrównoważonego rozwoju jest wciąż stosunkowo niewielka. Wzrost liczby raportujących firm jest silny w takich obszarach jak przemysł chemiczny, naftowy, gazowy, górniczy, papierniczy, drzewny, jak i w sektorze finansowym, gdzie ważną rolę odgrywają Zasady Równikowe (ang. *Equator Principles*, EPs) i UN PRI. W pozostałych sektorach, np. w sektorze usług, raportowanie ESG wciąż jest dość słabo rozwinięte.

Raportowanie wg GRI

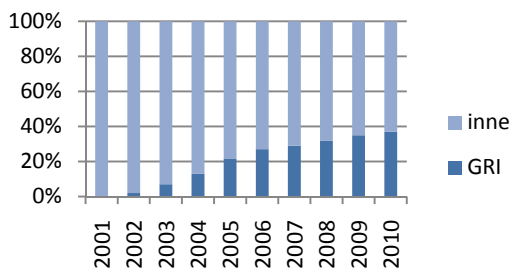
Obecnie, wśród międzynarodowych standardów dotyczących raportowania ESG, wytyczne organizacji Global Reporting Initiative są uznawane za najbardziej wszechstronne. Przedstawiają one reguły i wskaźniki, pozwalające na stworzenie efektywnego systemu zbierania i zarządzania danymi pozafinansowymi, które potem mogą być publikowane, zarówno w osobnych raportach CSR, jak i w raportach zintegrowanych. Są narzędziem tworzenia raportów, pozwalającym na porównanie do bezpośrednich konkurentów w branży oraz do innych przedsiębiorstw na rynku, a także na monitorowanie postępów przedsiębiorstwa w zakresie zrównoważonego rozwoju na przestrzeni kolejnych lat. W 2010 roku już prawie 40% wszystkich raportów społecznych na świecie opracowanych zostało zgodnie z wytycznymi GRI (patrz Wykres 3.).

¹⁹ CorporateRegister.com; Stats; <http://www.corporateregister.com/stats/>; dostęp: 16.11.2011.

²⁰ Black Sun Plc; *Telling the Story*; 2011.

²¹ Craib Design & Communications, PricewaterhouseCoopers LLP; *CSR Trends 2010*; 2010.

²² UNCTAD; *World Investment Report*; 2009.

Wykres 3. Udział raportów wg standardów GRI we wszystkich raportach publikowanych na świecie. Źródło: *CorporateRegister.com*.

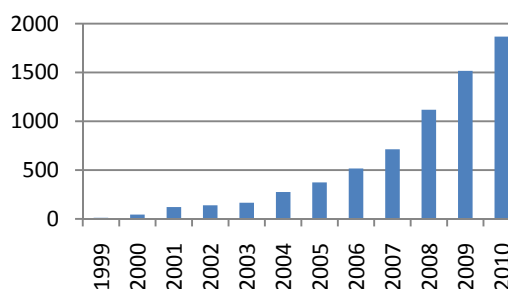
Wiele z międzynarodowych instrumentów, promujących CSR oraz raportowanie ESG, odnosi się bezpośrednio do wytycznych GRI. Dla przykładu, sygnatariusze Zasad Odpowiedzialnego Inwestowania ONZ zobowiązują się dążyć do odpowiedniego ujawniania kwestii ESG przez podmioty, w które inwestują. Zasada 3. podpisywana przez sygnatariuszy wskazuje na wytyczne GRI, które pozwalają ujednoczyć treść sprawozdań.

W 2007 r. Inicjatywa ONZ Global Compact dotycząca zagadnień związanych z odpowiedzialnym biznesem opublikowała dokument instruujący, jak korzystać z wytycznych GRI przy opracowywaniu dokumentu „Communication on Progress”, który uczestnicy inicjatywy są zobowiązani raz w roku publikować.

Warto zauważyć, że w przyjętej w listopadzie 2010 roku normie ISO 26 000 także podkreślono znaczenia raportowania kwestii ESG. Norma jest w pełni spójna ze standardami GRI, co potwierdził wydany przez GRI oraz Międzynarodowy Komitet Normalizacyjny dokument, wyjaśniający powiązania między ISO 26000 i GRI.

Raport wg standardów GRI opublikowało już 3007 firm na całym świecie. W 2010 roku powstało 1867 raportów wg standardów GRI (patrz: Wykres 4.). Najwięcej, 841 raportów (45% całości) opublikowano w Europie. Z krajów europejskich, liderem w ich publikowaniu jest Hiszpania,

która odpowiada za 19,9% europejskich raportów w 2010 roku. Powodem tak dużej liczby raportów jest aktywność na tym polu hiszpańskiego sektora finansowego, który działała na rzecz zwiększenia świadomości wśród swoich członków, klientów, kooperantów i konsumentów. Na kolejnych miejscach znajdują się Szwecja (10,2%) i Holandia (8,2%). W Europie Środkowo-Wschodniej najwięcej, 27 raportów powstało na Węgrzech. W 2010 roku w Polsce zgodnie ze standardami GRI opublikowano zaledwie 9 raportów.²³ Natomiast powstają również raporty odpowiedzialności społecznej, które nie są tworzone zgodnie z metodologią GRI. Dla przykładu w br. do konkursu „Raporty Społeczne” firmy działające w Polsce zgłosiły 18 raportów zawierających dane ESG.

Wykres 4. Liczba raportów wg standardów GRI na świecie. Źródło: *Global Reporting Initiative*.

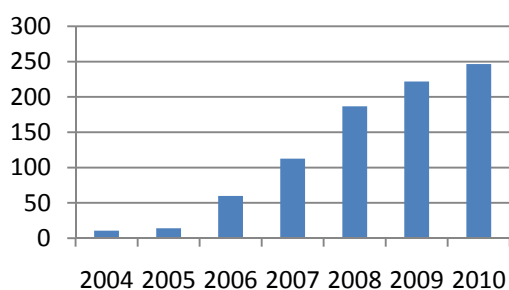
Raportowanie zintegrowane

W ciągu ostatnich 20 lat raportowanie kwestii pozafinansowych ewoluowało od raportów skupiających się na jednym obszarze, którym była głównie ochrona środowiska, do wielowymiarowych raportów ESG. Obecnie, trend kompleksowego raportowania kwestii pozafinansowych jest kontynuowany w kierunku raportowania zintegrowanego. Polega on na łączeniu danych finansowych z informacjami

²³ Global Reporting Initiative; *GRI Reports List*; <http://www.globalreporting.org/ReportServices/GRIReportsList/>; dostęp: 26.10.2011.

ESG w jednym raporcie rocznym. Ten trend może być reakcją na ostatnie wydarzenia w światowej gospodarce i ma pomóc w uniknięciu nowych kryzysów oraz skandali finansowych.

W statystykach trend nie jest jeszcze widoczny – w 2010 roku liczba zintegrowanych raportów na świecie nie przekroczyła 250 (patrz: Wykres 5.), ale prowadzona jest gorąca debata nad przyszłością raportowania ESG, właśnie w kontekście raportowania zintegrowanego. Pierwszą firmą w Polsce, która opublikowała zintegrowany raport roczny za rok 2010, jest Grupa LOTOS.

Wykres 5. Liczba raportów zintegrowanych na świecie.
Źródło: *CorporateRegister.com*.

Ważną nową inicjatywą, która pomaga w rozwoju tego trendu, jest ustanowiony w sierpniu 2010 roku Międzynarodowy Komitet Zintegrowanego Raportowania (*International Integrated Reporting Committee; IIRC*). IIRC składa się z inwestorów, głównych instytucji ustalających standardy raportowania finansowego i ESG, firm, przedstawicieli ONZ oraz przedstawicieli społeczeństwa i dąży do stworzenia globalnych ram dla zintegrowanego raportowania. Celem IIRC jest stworzenie akceptowanej na całym świecie konstrukcji do publikowania informacji finansowych, środowiskowych, społecznych i obszaru zarządzania w jednej jasnej, zwartej, spójnej i porównywalnej formie. W pracach Komitetu uczestniczy również GRI.

Poziom raportowania ESG w Polsce na tle wybranych krajów

W celu oceny poziomu raportowania czynników ESG na rynku, GES Investment Services dokonał porównania indeksów „Blue chip”²⁴ we wszystkich głównych krajach europejskich oraz w Turcji i Izraelu. Analizie poddano 30 indeksów²⁵, zawierających łącznie 735 firm. Oprócz indeksów „Blue chip”, w badaniu został również uwzględniony indeks „RESPECT” (polski indeks spółek odpowiedzialnych społecznie, uruchomiony w 2009 roku przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie).

Analiza poszczególnych firm powstała w oparciu o metodę GES Risk Rating, w której ocenie podlegają: zarządzanie środowiskiem, odpowiedzialność społeczna oraz ład korporacyjny (ocena punktowa, 0-3). Uzyskanie przez firmę niskiego wyniku, oznacza brak informacji lub całkowite zaniedbanie danej kwestii, podczas gdy wysoka punktacja świadczy o tym, że spółka posiada odpowiedni system zarządzania, stosuje wymagane procedury, publikuje dane dotyczące wydajności oraz podlega niezależnemu audytowi zewnętrznemu. Wynikiem analizy jest średnia ocena firm w poszczególnych indeksach. Rezultaty przedstawiono na Wykresach 6., 7. i 8., dla trzech czynników E, S i G oddzielnie.

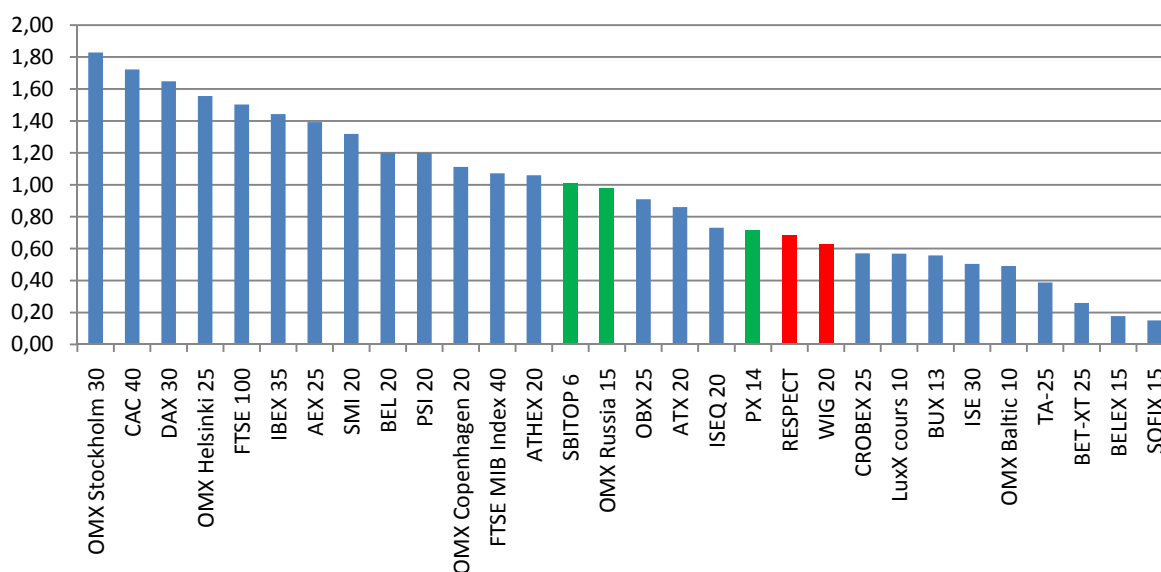
²⁴ ATX 20 (Austria), OMX Baltic 10 (Kraje Bałtyckie), BEL 20 (Belgia), SOFIX 15 (Bułgaria), CROBEX 25 (Chorwacja), PX 14 (Czechy), OMX Copenhagen 20 (Dania), OMX Helsinki 25 (Finlandia), CAC 40 (Francja), ATHEX 20 (Grecja), IBEX 35 (Hiszpania), AEX 25 (Holandia), ISEQ 20 (Irlandia), TA-25 (Izrael), LuxX cours 10 (Luksemburg), DAX 30 (Niemcy), OBX 25 (Norwegia), RESPECT oraz WIG 20 (Polska), PSI 20 (Portugalia), SBITOP 6 (Słowenia), OMX Stockholm 30 (Szwecja), SMI 20 (Szwajcaria), ISE 30 (Turcja), BUX 13 (Węgry), FTSE 100 (Wielka Brytania), FTSE MIB Index 40 (Włochy), OMX Russia 15 (Rosja), BET-XT 25 (Rumunia), BELEX 15 (Serbia).

²⁵ Każdy indeks obejmuje około 6 – 40 największych firm pod względem kapitalizacji rynkowej. Wyjątkiem jest indeks FTSE 100, w którym bierze się pod uwagę 100 największych firm.

Zarządzanie środowiskiem (E) – Najlepsze wyniki indeksów „Blue chip” w odniesieniu do czynników środowiskowych odnotowano w Szwecji, Francji i Niemczech, które zajęły odpowiednio miejsca 1 – 3. Najniższe oceny otrzymały Rumunia, Serbia i Bułgaria, zajmując ostatnie trzy miejsca. Najlepsze indeksy Europy Środkowo-Wschodniej to „SBI Top 6 Index” (Słowenia) na 14, „OMX Russia 15” (Rosja) na 15 oraz „PX14” (Czechy) na 19 miejscu.

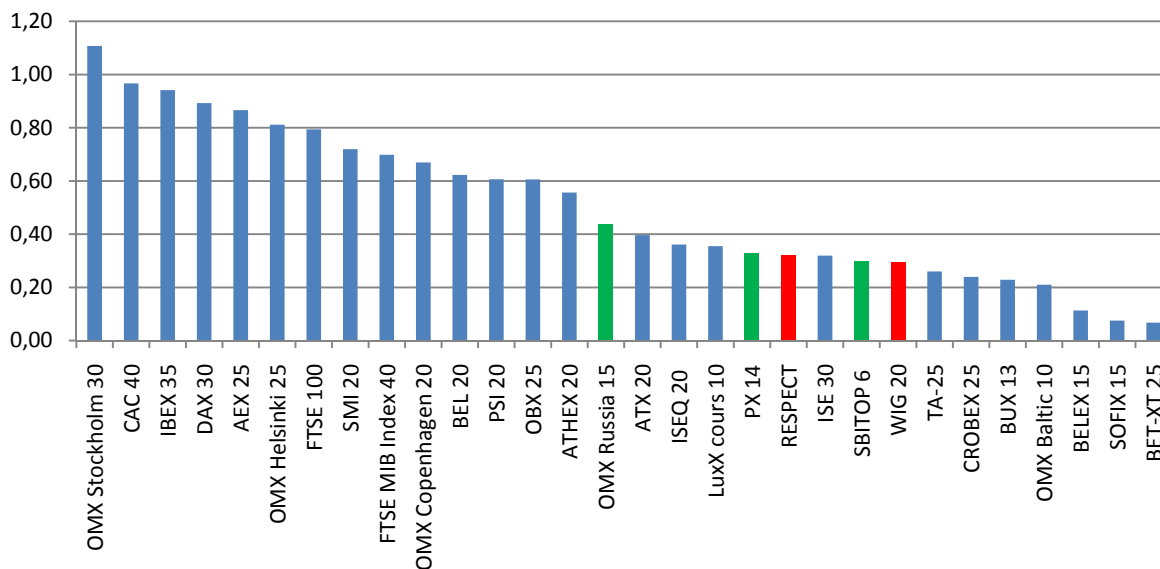
Warto zauważyć, że powyższe indeksy osiągnęły lepsze wyniki niż indeksy „Blue chip” z Norwegii, Austrii czy Izraela, które uplasowały się odpowiednio na pozycjach 16 – 18. Co więcej, znalazły się tuż za indeksami z Danii, Włoch i Grecji. Polskie indeksy „RESPECT” i „WIG 20” zajęły odpowiednio 20 i 21 miejsce, wskazując na stosunkowo niski poziom zarządzania środowiskiem w kontekście europejskim.

Wykres 6. Zarządzanie środowiskiem (E) (0-3).

Odpowiedzialność społeczna (S) – Ten czynnik osiągnął najniższe oraz najbardziej zróżnicowane wyniki. Najlepszą ocenę uzyskał „Blue chip” ze Szwecji, a następnie indeksy z Francji i Hiszpanii. Najskuteczniejszy indeks Europy Środkowo-Wschodniej to „OMX Russia 15” na 15 miejscu. Warto zauważyć znaczną różnicę dzielącą „OMX Russia 15” i znajdujący się na miejscu wyżej indeks „ATHEX 20” z Grecji. Czeski indeks „PX14” znalazł

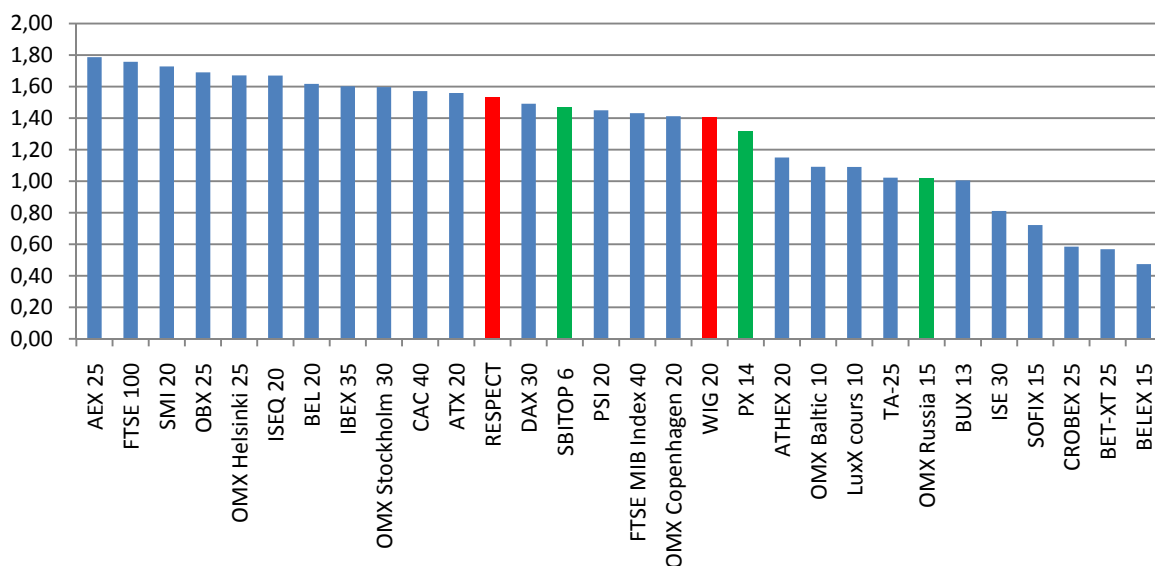
się na 19 miejscu. Polskie indeksy „RESPECT” i „WIG 20” uplasowały się odpowiednio na 20 i 23 pozycji. Generalnie wszystkie wyniki zajmujące miejsca za norweskim indeksem „OBX 25”, wskazują na niski poziom odpowiedzialności społecznej z najgorszymi ocenami indeksów pochodzących z Serbii, Bułgarii i Rumunii, które zajęły trzy ostatnie miejsca.

Wykres 7. Odpowiedzialność Społeczna (S) (0-3).

Ład Korporacyjny (G) - Ten czynnik pokazuje najbardziej zrównoważony wynik w całej Europie, osiągając liczne dobre wyniki indeksów „Blue chip”, z Holandią, Wielką Brytanią i Szwajcarią na czele. Najskuteczniejszy indeks Europy Środkowo-Wschodniej to indeks „RESPECT” na miejscu 12, zajmujący pozycję przed indeksami „Blue chip” z Niemiec, Słowenii, Portugalii, Włoch i Danii.

Polski indeks „WIG 20” uplasował się na pozycji 19. Wyniki wszystkich wyżej wymienionych indeksów świadczą o wysokim poziomie zarządzania ładem korporacyjnym. Istotny jest stosunkowo niski wynik indeksu „OMX Russia 15”. Najgorsze wyniki uzyskały indeksy „Blue chip” z Chorwacji, Rumunii i Serbii.

Wykres 8. Ład Korporacyjny (G) (0-3).

Wyniki badania ujawniania danych ESG w przedsiębiorstwach państwowych i spółkach z udziałem Skarbu Państwa

---

Prezentowane wyniki badania są pierwszym tego typu opracowaniem, przedstawiającym stan ujawniania danych pozafinansowych przez pp oraz spółki z udziałem SP w Polsce. Badanie przedstawia również obraz poziomu zarządzania obszarami ładu korporacyjnego, miejsca pracy, ochrony środowiska oraz relacji społecznych w omawianych przedsiębiorstwach.

Celem niniejszego badania była analiza poziomu raportowania danych ESG w pp oraz spółkach z udziałem SP. Na podstawie wyników badania przedstawione zostały rekomendacje, które mają na celu zwiększenie ilości i jakości raportowania, ale również poprawę zarządzania danymi pozafinansowymi w grupie docelowej.

Badanie zostało podzielone na dwie części:

- ❖ ilościową
- ❖ jakościową, uzupełnioną przez badanie ankietowe.

Metodologia doboru próby badawczej została w każdej części badania opracowana przy współpracy z Ministerstwem Skarbu Państwa.

Badanie ilościowe – wprowadzenie

Metodologia badania ilościowego

Badanie ilościowe zostało oparte na analizie GES Risk Rating, polegającej na ocenie systemów zarządzania z zakresu środowiska, społecznej odpowiedzialności oraz ładu korporacyjnego firm. Analiza bazuje na międzynarodowych normach dotyczących zrównoważonego rozwoju, w połączeniu z UN PRI. GES Risk Rating ocenia zarówno stopień przygotowania firm (poprzez systemy zarządzania itp.) jak również osiągnięcia, za pomocą kryteriów i podkryteriów.

Wyniki analiz zastosowanej metodologii są używane przez fundusze inwestycyjne na całym świecie w codziennej pracy analitycznej. Zastosowanie tego narzędzia pozwoliło na wymierne porównanie poziomu ujawniania danych ESG przez pp i spółki z udziałem SP w stosunku do innych organizacji w Polsce i na świecie.

W Tabeli 1. przedstawiono krótki przegląd kryteriów.

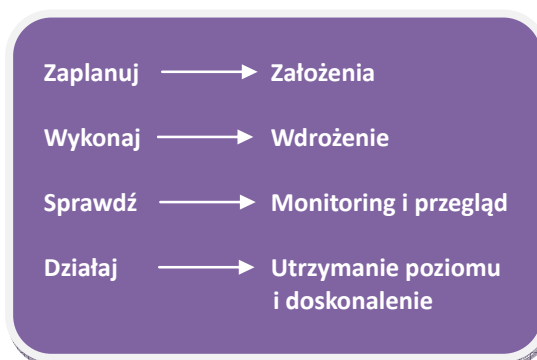
Zarządzanie środowiskiem	Odpowiedzialność społeczna	Ład korporacyjny
<ul style="list-style-type: none"> •Przygotowanie: <ul style="list-style-type: none"> •Organizacja i procedury •Polityka i programy •Mechanizm weryfikacji zewnętrznej •Raportowanie środowiskowe •Ocena dostawców •Rezultaty: <ul style="list-style-type: none"> •Gazy cieplarniane •Zużycie energii •Wykorzystanie zasobów wodnych •Racjonalizowanie podróży służbowych •Rekultywacja i odtwarzanie zasobów •Ocena oddziaływania na środowisko przyszłych projektów •Odpady niebezpieczne •Emisje do powietrza •+ 8 dodatkowych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> •Pracownicy: <ul style="list-style-type: none"> •Dyskryminacja •Wolność zrzeszania się •Bezpieczeństwo i higiena pracy •Godziny pracy i wynagrodzenie •+ 5 dodatkowych kryteriów •Społeczność lokalna: <ul style="list-style-type: none"> •Przeszkolenie pracowników ochrony •Korupcja •+ 2 dodatkowe kryteria •Dostawcy: <ul style="list-style-type: none"> •Kodeks Postępowania •System zarządzania i program •Ocena wyników 	<ul style="list-style-type: none"> •Nadzór i kontrola: <ul style="list-style-type: none"> •Komitet audytu, komisja ds. wynagrodzeń, komisja nominacyjna •Skład Rady Nadzorczej i jej niezależność •Zróżnicowanie Rady Nadzorczej •Prawa udziałowców: <ul style="list-style-type: none"> •Równe prawo głosu •Przejrzystość struktury własnościowej •Przejrzystość i system wynagradzania: <ul style="list-style-type: none"> •Wynagrodzenie firm audytorskich •Wynagrodzenie prezesa zarządu •Raportowanie

Tabela 1. Kryteria stosowane w metodologii GES Risk Rating.

Sposób wykorzystania

Analiza GES Risk Rating może być wykorzystana do identyfikacji firm, które nie spełniają wymogów zrównoważonego rozwoju, jak również do wyłonienia tych, które mogą i/lub powinny je spełniać. Analiza identyfikuje również te spółki, które je w najwyższym stopniu spełniają wymogi zrównoważonego rozwoju. Dzięki temu analiza GES Risk Rating może stanowić podstawę przy podejmowaniu decyzji finansowych, takich jak tworzenie portfeli inwestycyjnych, jak również w przypadku aktywnego zaangażowania się w dialog z firmami nie spełniającymi wyżej wymienionych wymogów.

W analizie stosuje się klasyczną metodę Zaplanuj, Wykonaj, Sprawdź, Działaj (ang. *Plan, Do, Check, Act, PDCA*)²⁶. Należy podkreślić, że GES Risk Rating w analizie wpływu, ryzyka i potencjału przedsiębiorstw wychodzi daleko poza ramy prawa i przepisów.

²⁶ Metoda PDCA, zwana również Cyklem Deminga, stosowana jest też w systemach zarządzania ISO.

Źródła i jakość informacji

Podstawowym źródłem w analizie GES Risk Rating jest Raport Roczny, inne oficjalne dokumenty oraz strona internetowa firmy. Dodatkowo, w ramach pozostałych produktów GES: Alert i Global Ethical Standard, monitorowane są wiadomości pochodzące z finansowych, biznesowych i handlowych publikacji, jak również publikacji i stron internetowych organizacji rządowych/regulacyjnych i pozarządowych, artykułów prasowych, publikacji branżowych oraz dostawców informacji, publikowanych on-line.

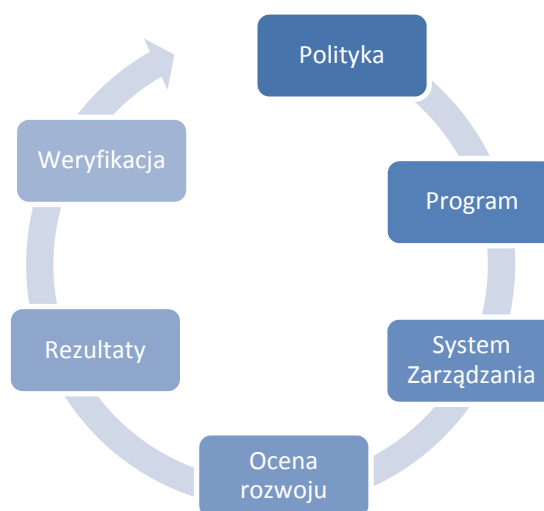
Ryzyko branżowe i dobór kryteriów

Analiza GES Risk Rating przedstawia zarówno ocenę ryzyka danej firmy jak również ogólne ryzyko gałęzi przemysłu, w ramach której firma operuje. Ryzyko branżowe wiąże się z ogólnymi cechami charakterystycznymi związanymi z zarządzaniem środowiskiem (E) i społeczną odpowiedzialnością (S) dla danej gałęzi przemysłu. Firma, która znajduje się w grupie wysokiego ryzyka powinna zwrócić szczególną uwagę na wynikające z tego faktu implikacje, bardziej istotne niż w przypadku firm pochodzących z grupy niskiego ryzyka. Zatem kryteria oceny są dobierane zgodnie ze szczególnymi wymaganiami środowiskowymi i społecznymi dla danej branży. Zagadnienia związane z ładem korporacyjnym są jednolite dla wszystkich gałęzi przemysłu.

Skala oceny

Firmy otrzymują ocenę (od Aa do Cc) w ramach poszczególnych obszarów: ochrony środowiska, odpowiedzialności społecznej i ładu korporacyjnego. Wielkie litery (A-C) wskazują na ogólny poziom ryzyka w branży firmy. Natomiast małe litery wskazują na poziom ryzyka

dla poszczególnych firm, na podstawie ich przygotowania i wyników. Łączna ocena pokazuje umiejętność zarządzania ogólnymi ryzykami, które wiążą się z typem prowadzonej działalności oraz umiejętność przestrzegania międzynarodowych norm i procedur. Łączny wynik analizy GES Risk Rating jest sumą poszczególnych kryteriów, które opierają się na podkryteriach. Mechanizm oceny GES Risk Rating przedstawiony jest w Tabeli 2., a poziomy zarządzania ryzykami ESG na Rysunku 1.

Rysunek 1. Poziomy zarządzania ryzykami ESG w analizie GES Risk Rating.

Liczba punktów	Ocena stanu
0 pkt	Brak informacji lub całkowite niepowodzenie
0,5 lub 0,33 pkt	wskazówki na istnienie strategii firmy
1 lub 0,67 pkt	rozbudowana polityka firmy
1,5 lub 1 pkt	polityka + program lub polityka + system zarządzania
2 lub 1,33 pkt	polityka + program + system zarządzania
2,5 lub 1,67 pkt	Ocena postępu
3 lub 2 pkt	Mechanizm zewnętrznej weryfikacji

Tabela 2. Mechanizm oceny GES Risk Rating.

Podsumowanie

Na koniec przedstawionej wyżej procedury, analityk podsumowuje zebrane dane i przedstawia wnioski, dotyczące sposobu zarządzania najważniejszymi ryzykami, wynikającymi z zagadnień środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego, w formie krótkich, dwu- lub trzyzdaniowych tekstów.

Wyniki badania ilościowego

Analiza oparta na kryteriach zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu wykonana została na 205 firmach, będących pp lub spółkami z udziałem SP. Struktura badanej próby pod względem przychodów i zatrudnienia przedstawiona została w Tabeli 3.

Liczba firm	Rodzaj firmy	Przychody ogółem w 2010 r. w tys. zł	Zatrudnienie
100	muSP	127 568 350	89 019
20	wuSP	73 016 515	23 548
80	jsSP	17 046 008	42 310
5	PP	474 925	1 100
205	SUMA	218 105 798	155 976

Tabela 3. Struktura badanej próby.

Analiza dzieli się na trzy części, dotyczące zarządzania środowiskiem, odpowiedzialności społecznej oraz ładu korporacyjnego. Wynik analizy przedstawiony został w formie, dołączonego do raportu pliku Excel z wyszczególnionymi punktami za wszystkie jej części. Oceny dla każdej części przyznawane są niezależnie w skali siedmiostopniowej (a, a-, b+, b, b-, c+, c; odpowiednio od najlepszej do najgorszej oceny). Osiągnięty rezultat „c” oznacza ocenę negatywną zarówno gdy firma nie publikuje żadnej informacji, jak również gdy podawana przez nią informacja jest niewystarczająca. Plik z wynikami analizy zawiera również punkty częściowe za poszczególne

kryteria na których opiera się cała analiza, krótkie podsumowanie każdego wyniku, jak również poziom ryzyka danej gałęzi przemysłu.

Jakość informacji podawanej przez analizowane spółki jest dosyć jednolita. Zdecydowana większość firm posiada strony internetowe, na których można znaleźć większość potrzebnych do analizy informacji. Dodatkowo, pp i spółki z udziałem SP mają obowiązek publikować podstawowe dane dotyczące firmy w Biuletynie Informacji Publicznej, gdzie można znaleźć przydatne informacje, potrzebne przy analizowaniu części dotyczącej ładu korporacyjnego. Pomijając kilka firm, które publikują raporty CSR (odpowiedzialności społecznej), bądź raporty środowiskowe, zdecydowana większość umieszcza informacje związane z wdrażaniem zagadnień zrównoważonego rozwoju w specjalnej zakładce na swojej stronie internetowej.

Na podstawie analizowanej próby 205 polskich pp i spółek z udziałem SP uzyskano następujące oceny w poszczególnych filarach systemu oceny (ESG).

Skala oceny	Zarządzanie Środowiskiem (E)	Odpowiedzialność Społeczna (S)	Ład Korporacyjny (G)
a	0	0	0
a-	0	0	6
b+	0	1	5
b	6	2	2
b-	7	2	5
c+	27	4	46
c	165	196	141

Tabela 4. Oceny uzyskane w obrębie badanej próby.

W obszarze zarządzania środowiskiem 2,9% całości badanej próby otrzymało ocenę „b”. Ocena „b” w tej części analizy była oceną najwyższą, żadna ze spółek nie uzyskała wyższego rezultatu. 3,4% spółek otrzymało ocenę „b-”, a 13,2% ocenę „c+”. 80,5% firm otrzymało ocenę „c”,

z czego 11,2% posiada znikomy zakres informacji i 69,3% nie publikuje żadnej informacji.

W ramach odpowiedzialności społecznej najwyższym wynikiem była ocena „b+”, którą otrzymała tylko jedna firma (0,5%). 1 % firm uzyskało ocenę „b”. 1 % firm uzyskało ocenę „b-” oraz 1,9% spółek otrzymało ocenę „c+”. 95,6% firm otrzymało ocenę „c”, z czego 14,2% posiada znikomy zakres informacji i 81,4% nie publikuje żadnej informacji.

Najwięcej pozytywnych, choć niewysokich ocen otrzymały spółki za informacje dotyczące ładu korporacyjnego. Kolejno jest to: 3,4% spółek z oceną „a-”, 2,4% spółek z oceną „b+”, 1,0% spółek z oceną „b”, 2,4% firm z oceną „b-” i 22,9% spółek z oceną „c+”. 67,8% firm otrzymało ocenę „c”, z czego 17,1% posiada znikomy zakres informacji i 50,7% nie publikuje żadnej informacji.

W zestawieniu wszystkich trzech części analizy można zauważyć również tendencję wskazującą na to, że firmy, które interesują się zagadnieniami zrównoważonego rozwoju dosyć często otrzymują pozytywny wynik w dwóch lub trzech filarach jednocześnie. Z drugiej strony zestawienia znalazły się spółki charakteryzujące się bardzo ograniczonym zakresem informacji lub jej całkowitym brakiem. Łączna ilość przeanalizowanych firm, które otrzymały ocenę „c” we wszystkich trzech kategoriach równocześnie wynosi 119 (58%), co oznacza, że **około 60% przeanalizowanych pp oraz spółek z udziałem SP nie publikuje żadnej istotnej informacji dotyczącej danych ESG**, a 79 (38,5%) spółek nie publikuje żadnej informacji dotyczącej ESG.

Podsumowując wyniki analizy można zauważyć, że analizowane polskie pp i spółki z udziałem SP bardzo niewiele uwagi poświęcają kwestiom zrównoważonego rozwoju. Tylko nieliczne firmy

próbują podejść do problemu całościowo.

Pozostałe zazwyczaj ograniczają się do wdrażania polityki zintegrowanego systemu zarządzania, obejmującego zagadnienia ochrony środowiska, a czasem również bezpieczeństwa i higieny pracy. Zasady ładu korporacyjnego opierają się przede wszystkim na dwóch kryteriach, mianowicie na nominowaniu kobiet na stanowiska Rady Nadzorczej oraz publikowaniu struktury własnościowej spółki.

Ponadto, na podstawie analizowanej próby 205 spółek możemy również zauważyć pewne prawidłowości wynikające z podziału spółek na poszczególne sektory rynku (co ilustruje Tabela 5.). Jeżeli weźmiemy ogólną liczbę spółek w danym sektorze, a następnie ilość spółek, które publikują informacje w poszczególnych obszarach analizy (ESG), możemy zauważyć jakie są tendencje w zakresie zrównoważonego rozwoju w obrębie danego sektora rynku. Przykładowo, sektor użyteczności publicznej obejmuje 5 firm z analizowanej próby 205 spółek, w tym 100% spółek publikuje informacje związane z ochroną środowiska, 100% publikuje informacje dotyczące własnej odpowiedzialności społecznej oraz 100% publikuje dane potrzebne do wykonania analizy zagadnień ładu korporacyjnego w danej firmie. Jest to jedyny sektor rynku na przestrzeni wszystkich analizowanych spółek, który ujawnia wysokiej jakości informacje ze wszystkich trzech filarach ESG. Natomiast w sektorze wyższych dóbr konsumpcyjnych, już tylko niecałe 5% spółek publikuje informacje na temat zarządzania środowiskiem, ponownie niecałe 5% spółek podaje jakiegokolwiek dane związane z odpowiedzialnością społeczną, ale prawie 50% publikuje dane dotyczące ładu korporacyjnego w firmie. Najwięcej spółek analizowanej próby należy do sektora przemysłowego, gdzie na tle 59 przeanalizowanych spółek jedynie 20% firm publikuje informacje

związane z zarządzaniem środowiskiem oraz kolejno 13,5% i 42% publikuje dane w pozostałych dwóch filarach. Innym aspektem, jakiemu możemy się przyjrzeć podsumowując dane powyższej tabeli jest średnia ocen firm, które publikują informacje w obrębie trzech kolejnych filarów. Generalnie zauważyć można, że jakość informacji jest niska, co obrazują oceny „c” i „c+”. Jedynym sektorem, który zasługuje

na wyróżnienie jest sektor użyteczności publicznej, gdzie średnią oceną firm, które publikują informacje w zakresie ładu korporacyjnego jest „b”. Ocena „b” w filarze odpowiedzialności społecznej, którą otrzymał sektor wyższych dóbr konsumpcyjnych jest niedostatecznie miarodajna, ze względu na fakt, iż tylko jedna firma publikuje informacje na ten temat.

Sektor rynku	Ogólna liczba analizowanych firm	Liczba firm, które publikują informacje w zakresie ochrony środowiska	Liczba firm, które publikują informacje w zakresie odpowiedzialności społecznej	Liczba firm, które publikują informacje w zakresie ładu korporacyjnego	Średnia ocena firm, które publikują informacje w zakresie ochrony środowiska	Średnia ocena firm, które publikują informacje w zakresie odpowiedzialności społecznej	Średnia ocena firm, które publikują informacje w zakresie ładu korporacyjnego
Wyższych dóbr konsumpcyjnych	21	1	1	10	C	B	c+
Podstawowych dóbr konsumpcyjnych	20	2	1	9	c+	C	C
Energii	23	18	11	14	c+	c+	c+
Finansowy	9	2	1	7	c+	C	c+
Ochrony zdrowia	18	2	0	13	C	C	c+
Przemysłowy	59	12	8	25	c+	C	c+
Materiałowy	50	21	11	18	c+	C	c+
Użyteczności publicznej	5	5	5	5	c+	C	B

Tabela 5. Średnie wyniki badania dla poszczególnych sektorów.

Jednocześnie spółki, które otrzymały najlepsze oceny w przedmiotowej analizie to firmy o największych przychodach, zazwyczaj spółki giełdowe. Dodatkowo, poza samą wielkością przedsiębiorstwa, zauważalne jest powiązanie pomiędzy podejmowaniem działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, a rentownością spółek, mierzoną w tym przypadku przychodem na jednego pracownika. Jednocześnie zaznaczyć należy, że wnioski o występowaniu korelacji są wstępne i pozwalają jedynie zaznaczyć pewne prawidłowości, a nie stanowią wnikliwej analizy z dziedziny finansów.

Na wyróżnienie zasługują niektóre przedsiębiorstwa reprezentujące przemysł ciężki, w tym w szczególności przemysł chemiczny, przemysł paliwowo-energetyczny, górnictwo, jak również dostawcy energii. Można je podzielić na trzy grupy. Do pierwszej grupy należą spółki

swoim zainteresowaniem obejmujące wszystkie kryteria ESG. Wśród nich wymienić należy takie firmy jak Grupa LOTOS, PKN Orlen, PGNiG, KGHM Polska Miedź, Zakłady Azotowe w Puławach, PGE Elektrownia Opole i Enea. Do drugiej grupy zaliczyć można przedsiębiorstwa skupione przede wszystkim na kwestiach środowiskowych i są to: Ciech, Zakłady Azotowe w Tarnowie, Zakłady Chemiczne w Policach, Huta Pokój, Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej i Rekultywacji, ZAK i Zakłady Górniczo-Metalowe Zębice. Do ostatniej trzeciej grupy należy Totalizator Sportowy wdrażający politykę odpowiedzialności społecznej, jak również publikujący raportu CSR. Biorąc pod uwagę tempo wzrostu zainteresowania zagadnieniami zrównoważonego rozwoju na rynku światowym, podejście polskich spółek nie odpowiada na to wyzwanie. Jednak z drugiej strony daje olbrzymie

pole do działania. Znaczna różnica w zakresie zrównoważonego rozwoju pomiędzy przeciętną spółką na świecie i w Polsce jest tak wielka, że dorównanie do tych choćby przeciętnych wymagań będzie się wiązało z olbrzymim nakładem pracy. Dobrym początkiem mogłaby być wyżej wspomniana polityka zintegrowanego systemu zarządzania oparta na normach ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, SA 8000 czy EMAS. Kolejnym krokiem mogłoby być poszerzenie jej o raport dotyczący emisji gazów cieplarnianych przedstawiający na przykład ślad węglowy zgodnie z metodologią proponowaną przez Carbon Disclosure Project, ilości składowanych odpadów czy zużytej energii. Oczywiście równorzędnie istotną kwestią jest polityka firmy w stosunku do jej pracowników i opracowanie choćby krótkich zasad, chroniących ich prawa, a także zapewnienie przestrzegania praw człowieka w całym łańcuchu dostaw.

Badanie jakościowe - wprowadzenie

Cel i metodologia badania jakościowego

Badanie jakościowe zostało przeprowadzone metodą indywidualnego wywiadu pogłębionego (ang. *individual in-depth interview*, IDI).

Badane firmy dobierane były pod kątem wielkości przychodu, ilości zatrudnionych pracowników oraz przynależności do branży, w sposób pozwalający zapewnić maksymalnie szerokie i wielowymiarowe spojrzenie na badane kwestie.

Na podstawie wyników przeglądu desk research, przed przystąpieniem do badania jakościowego, zostały odrzucone spółki, które podjęły już działania związane z raportowaniem danych ESG, zgodnie z międzynarodowymi standardami.

Do udziału w badaniu jakościowym zostało zaproszonych 50 firm, z których 26 zgodziło się

na wzięcie udziału w wywiadzie. Łączny dochód badanych firm wyniósł w 2010 roku 23 217 788 tys. zł a łączne zatrudnienie to 34 239 pracowników. Struktura próby badawczej z podziałem na rodzaj przedsiębiorstwa i branże została przedstawiona w Tabeli 6. Prawie wszystkie badane firmy kwalifikują się jako duże przedsiębiorstwa, z wyjątkiem dwóch przedsiębiorstw państwowych, będących przedsiębiorstwami małymi.

Rodzaj	Liczba wywiadów	Wywiady wg branży
Przedsiębiorstwa Państwowe	4	Chemikalia: 1 Handel i usługi: 1 Leśnictwo: 1 Transport: 1
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa	10	Farmaceutyczna: 1 Finansowa: 1 Górnictwo: 2 Handel i usługi: 2 Media: 2 Przemysł: 2
Spółki z większościami udziałem Skarbu Państwa	4	Chemikalia: 1 Przemysł: 2 Transport: 1
Spółki z mniejszościami udziałem Skarbu Państwa	8	Budownictwo: 1 Chemikalia: 2 Farmaceutyczna: 1 Handel i usługi: 1 Hutnictwo: 1 Przemysł: 2

Tabela 6. Struktura próby badawczej.

Indywidualny Wywiad Pogłębiony w przypadku niniejszego badania polegał na przeprowadzeniu około 60-minutowej rozmowy z przedstawicielami wyższej kadry zarządczej (prezesami zarządów, dyrektorami zarządzającymi, dyrektorami biur zarządów), odpowiedzialnymi za całość działalności firmy w szczególności za raportowanie czy też ujawnianie danych. Wywiady realizowane były w siedzibie firmy reprezentowanej przez respondentą w dniach 7 października – 10 listopada 2011 roku. Każdy wywiad był

nagrywany, a następnie spisywany w postaci pełnej transkrypcji.

Podczas rozmowy sprawdzane były następujące elementy:

- ❖ stan wiedzy i świadomości na temat odpowiedzialnego biznesu i raportowania danych pozafinansowych;
- ❖ obecna sytuacja firmy w zakresie wdrażania działań oraz zarządzania ryzykami w obszarach ładu korporacyjnego, miejsca pracy, zarządzania środowiskiem oraz relacji ze społeczeństwem, a także poziom raportowania ESG;
- ❖ identyfikacja barier utrudniających podniesienie poziomu raportowania ESG;
- ❖ identyfikacja potrzeb oraz oczekiwań wsparcia ze strony właściciela oraz innych podmiotów administracji przy zwiększaniu liczby i jakości raportowanych danych ESG.

Wyniki badania jakościowego

Zdecydowana większość badanych osób po raz pierwszy spotkała się z sytuacją zainteresowania podmiotu zewnętrznego (w tym przypadku realizujących badanie oraz zleceniodawcy) danymi pozafinansowymi. Wyjątek stanowili respondenci reprezentujący spółki z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa, którzy w związku z obecnością na indeksach na Giełdzie Papierów Wartościowych objęci są wymogami wykraczającymi poza dane finansowe oraz zobowiązującymi spółki do prowadzenia działań w zakresie komunikacji zewnętrznej, zawartymi w Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW.

Część respondentów nie dostrzegła żadnej potrzeby ujawniania jakichkolwiek danych pozafinansowych na zewnątrz firmy. Odpowiedzi te były motywowane m.in. złą kondycją finansową

przedsiębiorstwa, brakiem realizacji tego typu działań w przeszłości, brakiem zainteresowania innych podmiotów takimi danymi czy też obawą, że dostarczone informacje zostaną użyte przez konkurencję lub inne podmioty przeciwko firmie.

W każdym przypadku respondenci negatywnie odpowiadali na pytanie o to, czy w przeszłości otrzymywali informacje z Ministerstwa Skarbu Państwa na temat konieczności, zasadności, sposobów, czy trendów w zakresie raportowania danych ESG.

Również sam termin i zagadnienie CSR był dla zdecydowanej większości obcy. Co nie oznacza, że badane podmioty nie realizują działań w obszarach ładu korporacyjnego, miejsca pracy, ochrony środowiska i relacji ze społeczeństwem, które wykraczają poza obowiązki, wynikające z prawa.

Opis sytuacji zastanej

Obszarem zarządzania, który stwarza najmniejszy problem badanym podmiotom jest obszar ochrony środowiska, czyli kwestie związane z wykorzystaniem zasobów naturalnych, emisją zanieczyszczeń, odpadami. Jest to obszar dobrze mierzony, badany i zarządzany. W zdecydowanej większości jednak firmy nie prowadziły żadnych działań edukacyjnych skierowanych do pracowników w obszarze ochrony środowiska. Część przedsiębiorstw ze względu na trudną sytuację finansową nie podjęło także żadnych działań inwestycyjnych w celu zmniejszenia negatywnego wpływu prowadzonej działalności na środowisko. Część również nie posiada porównawczych danych historycznych dotyczących wskaźników środowiskowych.

W tym obszarze najlepiej wypadły spółki, które wdrożyły system zarządzania, zgodny z wymaganiami normy ISO 14001. Część tych

podmiotów nie komunikuje na zewnątrz m.in. za pomocą stron internetowych informacji o posiadanym certyfikacie.

Obszarem, który został wskazany jako najtrudniejszy do zarządzania przez większość respondentów jest obszar miejsca pracy. Przy czym większość z badanych firm nie posiadała spisanych polityk określających zasady oceniania czy nagradzania. Zidentyfikowano brak określonych ścieżek kariery oraz narzędzi komunikacji wewnętrznej, które umożliwiałyby komunikację dwustronną.

Większość badanych podmiotów nie ma problemów z dużą rotacją pracowników. Wręcz odwrotnie, zauważalny jest ograniczony rozwój organizacji, spowodowany brakiem zatrudnienia nowych specjalistów. Firmy dostrzegają również problemy wynikające z braku wykwalifikowanych pracowników w zawodach specjalistycznych, co stawia je w trudnej sytuacji w przypadku odejść (najczęściej na emeryturę) sprawdzonych pracowników. Pomimo zidentyfikowania tych problemów większość z organizacji nie podjęło żadnych działań, związanych z zarządzaniem wiedzą oraz wiekiem. Nie realizują one również działań skierowanych do potencjalnych pracowników, czy to poprzez kontakty ze szkołami, czy w środowiskach absolwentów.

W większości badanych firm nie są prowadzone także usystematyzowane działania w obszarze tzw. „miękkiego HR”.

Dużym wyzwaniem jest współpraca zarządu z zakładowymi organizacjami związkowymi, które aktywnie działają w zdecydowanej większości badanych firm. Respondenci zwracali uwagę na konieczność poprawy komunikacji z organizacjami związkowymi.

Zdecydowana większość respondentów nie potrafiła przywołać żadnych danych, faktów

lub sytuacji związanych z obszarem relacji ze społeczeństwem. Poza lakonicznymi informacjami na temat zaangażowania w działania społeczne, firmy nie prowadzą działań w zakresie prowadzenia dialogu ze społecznością lokalną. Żadna z badanych spółek nie dokonuje analiz efektywności działań społecznych, co uniemożliwia im ujawnianie informacji w tym obszarze.

Identyfikacja barier przeszkadzających w podniesieniu poziomu raportowania ESG

W trakcie prowadzenia badań zostały zidentyfikowane następujące bariery podnoszące ilość i jakość ujawniania danych ESG:

- ❖ Brak świadomości korzyści z ujawniania danych ESG;
- ❖ Brak oczekiwania ujawniania tego typu danych ze strony właściciela;
- ❖ Brak zapytań o tego typu informacje ze strony partnerów biznesowych oraz innych interesariuszy;
- ❖ Obawa przed wykorzystaniem danych przez konkurencję;
- ❖ Brak narzędzi pozwalających na systematyczne i strukturalne ujawnianie danych ESG (na przykład odpowiednio skonstruowanych stron internetowych);
- ❖ Brak umiejętności selekcji oraz przygotowania danych ESG mogących zostać ujawnione;
- ❖ Brak wskaźników oraz metod zbierania i przetwarzania informacji ESG;
- ❖ Brak uchwycenia celowości ujawniania danych ESG w szerszym kontekście legislacyjnym lub gospodarczym.

Badanie ankietowe - uzupełniające

Badanie jakościowe, prowadzone metodą indywidualnych wywiadów pogłębionych, zostało uzupełnione danymi ilościowymi, uzyskanymi za pomocą ankiety on-line. Badanie zawierało pytania o obszary analogiczne do badania IDI. Kwestionariusze z pytaniami zostały przesłane drogą elektroniczną do 155 firm, które nie zostały zaproszone do badania metodą IDI. Wypełnione ankiety odesłały 32 firmy, co stanowi nieco ponad 20 procent próby badawczej. Wyniki dla całej próby nie są zatem reprezentatywne, natomiast pozwalają na dostrzeżenie trendów. Interpretując wyniki tej części badania należy pamiętać, że ankiety wypełniły przede wszystkim przedsiębiorstwa, o których, na podstawie desk research, można powiedzieć, że realizują już działania w zakresie zarządzania ryzykami oraz raportowania ESG. Poniżej przedstawiono wyniki badania ankietowego.

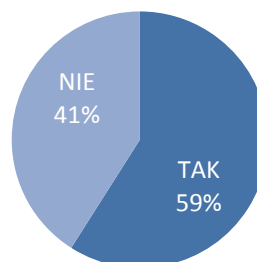
Badanie wiedzy i świadomości ESG

Czy firma posiada spisane polityki ESG?

Jeśli tak, to jakie?

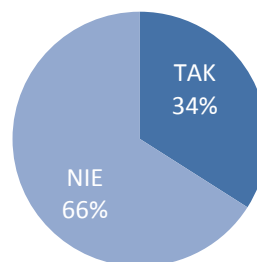
Polityki	Odsetek firm	Jakie?
obszaru zarządzania	66%	<u>Najczęstsze odpowiedzi:</u> Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania, Kodeks Etyki
społeczne	53%	<u>Najczęstsze odpowiedzi:</u> regulacje dotyczące prowadzenia działalności sponsoringowej i dobroczynnej
środowiskowe	47%	<u>Najczęstsze odpowiedzi:</u> Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania, Polityka Środowiskowa

Czy firma posiada certyfikaty? Jeśli tak, to jakie?

Najczęstsze odpowiedzi:
ISO 9001, ISO 14001, ISO/PN-N 18001.

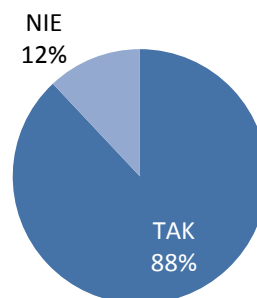
Czy firma posiada kodeks etyczny?

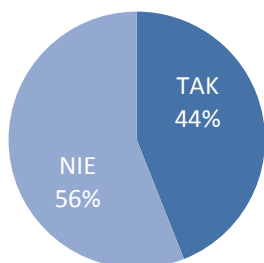
Jeśli tak, to:

- Czy odbywają się szkolenia zapoznające z nim pracowników? **TAK 64%/NIE 36%**
- Czy istnieją mechanizmy powiadamiania o naruszeniach kodeksu? **TAK 64%/NIE 36%**

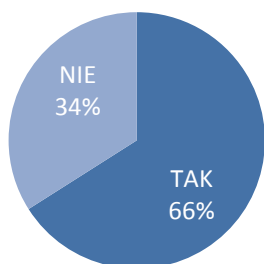
Czy spotkał/a się Pan/Pani z zagadnieniem społecznej odpowiedzialności biznesu?

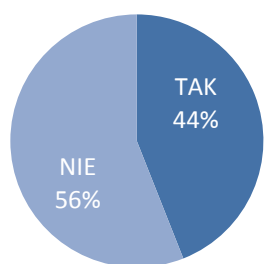
Czy spotkał się Pan/Pani z normą ISO 26000, dotyczącą społecznej odpowiedzialności organizacji?

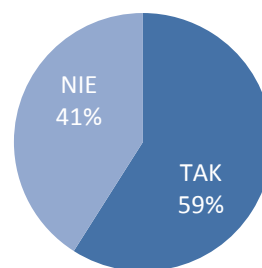
Czy spotkał/a się Pan/Pani z sytuacją, w której inwestorzy, konsumenci, kontrahenci byli zainteresowani danymi pozafinansowymi - standardami etycznymi, środowiskowymi, zarządczymi?

Czy w firmie istnieje departament lub osoba odpowiedzialna za gromadzenie oraz analizowanie danych ESG?

Czy firma raportuje takie dane na zewnątrz? Jeśli tak, to w jaki sposób?

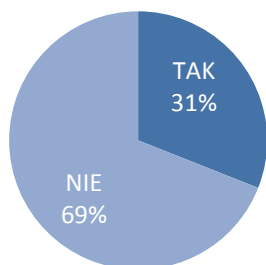
Najczęstsze odpowiedzi: obowiązkowe raportowanie środowiskowe do organów administracji państwowej.

Analiza obecnej sytuacji

Czy firma posiada systemy zarządzania ryzykami obszaru zarządzania, społecznymi i środowiskowymi?

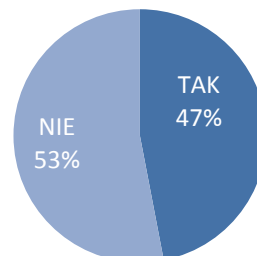
Systemy zarządzania ryzykami	Odsetek firm	Jakie?
obszaru zarządzania	47%	Najczęstsze odpowiedzi: zarządzanie ryzykiem w ramach zintegrowanego systemu zarządzania
społecznymi	28%	Najczęstsze odpowiedzi: zarządzanie ryzykiem związanym z bezpieczeństwem pracy pracowników
środowiskowymi	34%	Najczęstsze odpowiedzi: procedury postępowania na wypadek nadzwyczajnych zagrożeń środowiska

Czy firma planuje podjęcie działań w zakresie zwiększenia ilości ujawnianych danych pozafinansowych? Jeśli tak, to jaka jest główna motywacja? Jeśli nie, to dlaczego?

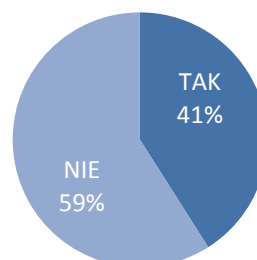
Najczęstsze odpowiedzi na TAK: poprawa obrazu firmy w oczach inwestorów i kontrahentów, informowanie społeczeństwa o podjętych działaniach, firma odbierana jest jako transparentna i odpowiedzialna społecznie.
Najczęstsze odpowiedzi na NIE: brak potrzeby, sporadyczne zapotrzebowanie na takie dane.

Czy firma sprawdza swoich podwykonawców w zakresie środowiska, aspektów społecznych i etyki, w tym przestrzegania praw człowieka?

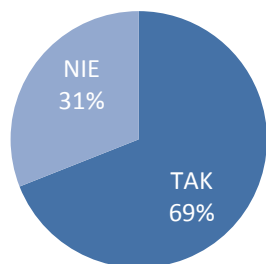
Najczęściej sprawdzany jest zakres środowiska.

Czy firma stawia podwykonawcom wymagania w tych obszarach?

Najczęściej podejmowany jest zakres środowiska.

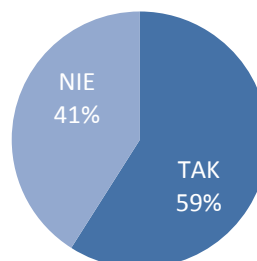
Czy w firmie działa komórka audytu wewnętrznego?

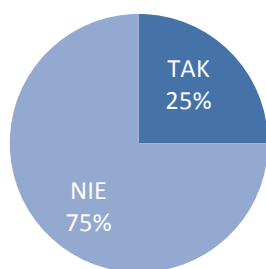
Jeśli tak, czy w zakres jej obowiązków wchodzi takie tematy jak:

- a. Ryzyka obszaru zarządzania
TAK 77%/NIE 23%
- b. Ryzyka środowiskowe
TAK 45%/NIE 55%
- c. Ryzyka społeczne
TAK 41%/NIE 59%

Czy zarząd kiedykolwiek rozmawiał na temat społecznej odpowiedzialności biznesu?

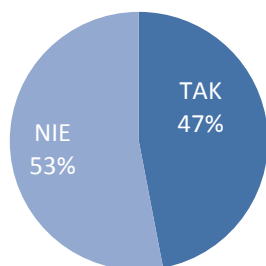
Czy firmie funkcjonuje strategia zrównoważonego rozwoju lub odpowiedzialności biznesu?

Jeśli nie, to czy zarząd planuje opracowanie takiej strategii w ciągu najbliższego roku?

TAK 17%/NIE 83%

Czy w firmie funkcjonuje sformalizowany system oceny pracowników?

Które bariery mogą stanowić największą przeszkodę w sporządzeniu całościowego raportu ESG?

- ❖ Brak systemu gromadzenia danych **53%**
- ❖ Brak zainteresowania ze strony inwestorów, pracowników, klientów, kooperantów biznesowych **53%**
- ❖ Koszty **47%**
- ❖ Brak przygotowanej kadry **34%**
- ❖ Brak odpowiednich wskaźników **31%**
- ❖ Niewystarczająca wiedza **28%**
- ❖ Brak świadomości kadry kierowniczej i zarządu **6%**

Identyfikacja potrzeb

Jeśli firma została by zobligowana do stworzenia raportu z danymi ESG to skąd czerpałaby informacje na temat metod przygotowywania tego typu dokumentów?

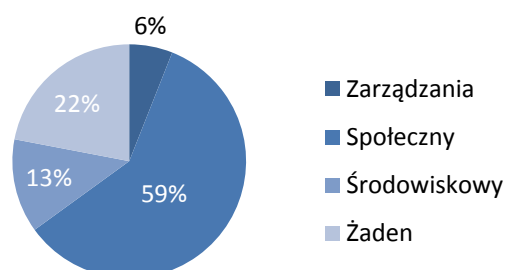
Najczęstsze odpowiedzi: ze szkoleń i doradztwa specjalizujących się w tym zakresie firm, z dobrych praktyk stosowanych przez inne firmy, z internetu.

Gdyby ze strony administracji centralnej pojawiło się oczekiwanie sporządzenia raportu z danymi ESG, to jakiego wsparcia oczekiwaliby Państwo od niej w procesie przygotowania dokumentu?

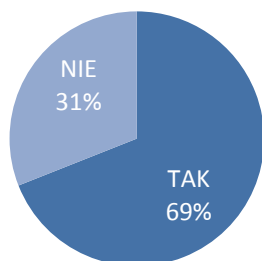
Najczęstsze odpowiedzi:

- ❖ jasne wskazówki oraz wytyczne dotyczące przygotowania raportu i pozyskania danych do raportu,
- ❖ wzory dokumentu,
- ❖ zachęty i wsparcie finansowe,
- ❖ program pilotażowy,
- ❖ przeprowadzenie szkolenia,
- ❖ wsparcie merytoryczne podczas procesu opracowywania raportu,
- ❖ propagowanie dobrych praktyk w zakresie raportowania czynników ESG w odniesieniu do specyficznych wymagań poszczególnych branż/sektorów gospodarki oraz uwarunkowań działalności spółek,
- ❖ zaangażowanie na rzecz kształtowania świadomości wagi tych czynników ESG w opinii interesariuszy spółek.

Który obszar wydaje się Państwu najtrudniejszy w realizacji i raportowaniu zasad ESG?

Czy byliby Państwo gotowi zorganizować szkolenie z wdrażania i raportowania wskaźników pozafinansowych dla wyższej kadry kierowniczej?

Jeśli zdecydowałoby się Państwo na poprawienie jakości oraz zwiększenie zakresu ujawnianych danych ESG, kto w firmie byłby odpowiedzialny za ten proces?

Najczęstsze odpowiedzi: komórka odpowiedzialna za Zintegrowany System Zarządzania, biuro zarządu, dział kontroli/audytu wewnętrznego

Podsumowanie badania ankietowego

Prawie wszystkie (88%) badane firmy zetknęły się z zagadnieniem społecznej odpowiedzialności biznesu. Mimo to, temat ten pojawił się w rozmowach jedynie 59% zarządów, posiadanie strategii CSR deklaruje tylko 25% badanych firm, a w ciągu najbliższego roku stworzenie strategii planuje zaledwie 17% spółek.

Ponad połowa firm ma spisane polityki w obszarach ESG, które znajdują swoje odbicie w certyfikatach zintegrowanego systemu zarządzania. 66% firm otrzymało od interesariuszy zapytanie o dane pozafinansowe.

Firmy w większości nie uświadamiają sobie jeszcze ryzyk ESG i mniej niż połowa posiada polityki pozwalające na zarządzanie nimi, a odsetek firm, które sprawdzają swoich poddostawców i stawiają

im wymagania w obszarach ESG również nie przekracza połowy.

W 69% przedsiębiorstw działa jednak komórka audytu wewnętrznego i w większości w zakres jej obowiązków wchodzi ryzyko obszaru zarządzania.

59% firm deklaruje raportowanie kwestii ESG, przeważnie jednak rozumieją to jako składanie obowiązkowych sprawozdań środowiskowych do organów administracji państwowej. Firmy nie mają motywacji do szerszego raportowania i są zatrzymywane przez bariery, wśród których do największych należą brak systemu gromadzenia danych, brak zainteresowania ze strony interesariuszy oraz koszty. **Tylko 31% z nich dostrzeżę realne korzyści płynące z większej transparentności i planuje rozszerzenie zakresu dotychczasowego raportowania.**

Pozytywnym sygnałem ze strony respondentów jest otwartość na szkolenia z zakresu wdrażania i raportowania danych ESG, wśród których najtrudniejsze do raportowania wydają się kwestie społeczne, jak również otwartość na wsparcie ze strony administracji centralnej.

Podsumowanie wyników badania – analiza SWOT

Na podstawie analizy trendów rynkowych na świecie i w Polsce oraz przeprowadzonego badania wśród pp i spółek z udziałem SP, w zakresie raportowania danych ESG, opracowana została analiza słabych oraz mocnych czynników, wpływających na stan ujawniania danych pozafinansowych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobry przykład liderów w poszczególnych branżach, raportujących dane ESG zgodnie z międzynarodowymi standardami. • Powszechność systemów zarządzania opartych na rodzinie norm ISO. • Dostępność narzędzi oraz wytycznych do raportowania w języku polskim. • Świadomość konieczności spełniania norm bezpieczeństwa oraz środowiskowych. • Przywództwo w zakresie problematyki raportowania i zarządzania obszarami ESG na szczeblu administracji rządowej (prace Zespołu do spraw Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw). • Wysoki poziom realizacji ładu korporacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom raportowania danych ESG – 60% pp i spółek z udziałem SP nie publikuje żadnych istotnych informacji ESG. • Niska świadomości i wiedzy na temat trendów i korzyści wynikających z raportowania danych ESG wśród kadry menedżerskiej. • Brak zaangażowania w promocję ujawniania danych ESG Ministerstwa Skarbu Państwa. • Krótkoterminowość działań wynikająca z procesu prywatyzacji. • Brak oczekiwania rynku na informacje w zakresie ESG. • Brak regulacji w zakresie ujawniania danych ESG w Polsce.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Świadomość wzrostu znaczenia kapitału ludzkiego oraz innowacji środowiskowych dla budowania wartości firmy wśród kadry zarządzającej • Wzrost zapytań o dane pozafinansowe ze strony inwestorów zagranicznych. • Nowy komunikat Komisji Europejskiej dotyczący CSR, w którym zostały zawarte plany działań Komisji w zakresie podniesienia poziomu raportowania ESG w Unii Europejskiej. • Otwartość kadry zarządzającej na ewentualne wyzwania związane z rozszerzeniem raportowania o dane pozafinansowe. • Włączanie, elementów koncepcji CSR do dokumentów strategicznych rządu, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki ✓ Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko ✓ Strategii Sprawne Państwo • Aktywność Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym ścisła współpraca przy kształtowaniu unijnej polityki CSR, również podczas polskiego przewodnictwa w Radzie UE • Wzrost ilości publikowanych raportów z danymi ESG w Polsce. • Liczne konkursy mobilizujące firmy do konkurowaniu na polu CSR takie jak: konkurs Raporty Społeczne czy Ranking Odpowiedzialnych Firm • Wzrost inicjatyw oddolnych, np.: Rejestr Czystej Produkcji i Odpowiedzialnej Przedsiębiorczości 	<ul style="list-style-type: none"> • Groźba nowego kryzysu gospodarczego, ograniczającego skłonność przedsiębiorstw do wprowadzania strategii CSR i raportowania kwestii ESG. • Trudna sytuacja materialna wielu pp i spółek z udziałem SP. • Niedostateczne uwzględnienie przez polskich inwestorów ryzyka ESG w decyzjach inwestycyjnych. • Brak koordynacji działań w zakresie promocji ujawniania danych ESG. • Niska świadomość członków rad nadzorczych w zakresie korzyści wynikających z ujawnianych danych ESG.

Tabela 7. Analiza SWOT rozwoju raportowania ESG w Polsce.

Rekomendacje dla Zespołu do spraw Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw

w zakresie zwiększenia poziomu ilości i jakości ujawnianych danych ESG
w przedsiębiorstwach państwowych oraz spółkach z udziałem Skarbu Państwa

REKOMENDACJA	UZASADNIENIE	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY
I.	PROPOZYCJA DZIAŁAŃ W CELU ZWIĘKSZENIA TRANSPARENTNOŚCI, W SZCZEGÓLNOŚCI ILOŚCI ORAZ JAKOŚCI UJAWNIANYCH DANYCH ESG W PRZEDSIĘBIORSTWACH PAŃSTWOWYCH ORAZ SPÓŁKACH Z UDZIAŁEM SKARBU PAŃSTWA	
I.1. Działania regulacyjne		
Rozszerzenie zakresu obowiązkowego rocznego sprawozdania przez pp i spółki z udziałem SP o dane ESG	<p>Przedsiębiorstwa państwowe oraz spółki z udziałem Skarbu Państwa są zobligowane do przedstawienia corocznego sprawozdania z działalności do Ministerstwa Skarbu Państwa.</p> <p>W celu zwiększenia transparentności działalności tych podmiotów rekomenduje się rozszerzenie zakresu sprawozdań o wskaźniki ESG. Dla wiarygodności ujawnianych danych standard minimum powinien opierać się na ogólnie przyjętych zasadach i wskaźnikach, np. GRI.</p> <p>Skutkiem realizacji tego zalecenia będzie nie tylko zwiększenie ilości i jakości ujawnianych danych ESG lecz również umożliwienie analizy tych danych na poziomie makroekonomicznym przez Ministerstwo Skarbu Państwa i inne zainteresowane instytucje administracji centralnej. Wiedza ta może posłużyć do wprowadzania zmian systemowych w pp i spółkach z udziałem SP w obszarze ESG poprawiających ich konkurencyjność rynkową oraz atrakcyjność polskiej gospodarki.</p>	Ministerstwo Skarbu Państwa

<p>Rozszerzenie informacji publikowanych przez pp i spółki z udziałem SP w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP)</p>	<p>W celu uniknięcia tworzenia nowych zewnętrznych narzędzi zbierania danych ESG w pp i spółkach z udziałem SP, rekomenduje się rozszerzenie informacji o pp i spółkach z udziałem SP w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP), który, obok stron internetowych, stanowi podstawowe źródło informacji o tych firmach.</p> <p>Takie działania umożliwi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie już istniejącego narzędzia. 2. Zamieszczenie informacji w znanym już pp i spółkom z udziałem SP środowisku informatycznym, co zmniejszy trudność i skróci czas wprowadzenia danych w porównaniu do rozwiązania bazującego na pełnie nowym systemie. 3. Przekazanie jasnego sygnału do odbiorców o źródle danych ESG publikowanych przez pp i spółki z udziałem SP. 4. Usystematyzowanie sposobów publikacji danych ESG. 	<p>Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji Ministerstwo Skarbu Państwa</p>
<p>I.2. Wsparcie narzędziowe</p>		
<p>Opracowanie wytycznych raportowania ESG dla pp i spółek z udziałem SP, zawierających jasne instrukcje, wskaźniki oraz analizę ryzyk i korzyści wynikających z raportowania ESG</p>	<p>Wyniki badania ilościowego przedstawiają znikomy poziom raportowania ESG wśród pp i spółek z udziałem SP. Badanie jakościowe wskazało przyczyny tak niskiego poziomu raportowania, do których zaliczyć można brak zaleceń ujawniania danych ESG oraz brak umiejętności zbierania danych. Przedstawiciele kadry zarządzającej badanych przedsiębiorstw wyraźnie podkreślali potrzebę otrzymania jasnych wytycznych z Ministerstwa Skarbu Państwa, które określałyby metodykę, zakres oraz wskaźniki w zakresie raportowania ESG.</p> <p>Podstawę wytycznych mógłby stanowić standard GRI, przede wszystkim ze względu na spójność z wytycznymi wdrażania standardów odpowiedzialności organizacji zawartych w normie ISO 26000.</p> <p>Rekomenduje się także rozważenie możliwości opracowania przez Ministerstwo Skarbu Państwa własnych wytycznych raportowania ESG, spełniających standardy międzynarodowe, a jednocześnie odpowiadających specyfice omawianej grupy przedsiębiorstw, również pod kątem podniesienia ich wartości rynkowej.</p>	<p>Ministerstwo Skarbu Państwa, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Komisja Nadzoru Finansowego Ministerstwo Środowiska</p>

<p>Opracowanie oraz wdrożenie schematu działań informowania pp i spółek z udziałem SP o najważniejszych zmianach legislacyjnych oraz wydarzeniach w zakresie ESG oraz CSR</p>	<p>Wyniki przeprowadzonego badania identyfikują znikomą wiedzę w zakresie rozwoju koncepcji CSR. Dlatego konieczne jest nie tylko podjęcie działań edukacyjnych lecz również prowadzenie stałej komunikacji, mającej na celu aktualizację wiedzy.</p> <p>Zaleca się opracowanie oraz wdrożenie schematu działań informacyjnych, skutecznie docierających z aktualną wiedzą do pp i spółek z udziałem SP. Rekomendowaną formą jest przygotowanie e-newslettera przez Ministerstwo Skarbu Państwa</p> <p>Ważniejsze informacje, zalecenia i zmiany legislacyjne powinny być komunikowane za pomocą dotychczasowych oficjalnych form i kanałów komunikacyjnych.</p>	<p>Ministerstwo Gospodarki przy współpracy z Ministerstwem Skarbu Państwa</p>
<p>Poprawa jakości i ilości danych ujawnianych na stronach internetowych pp i spółek z udziałem SP:</p> <p>a. Opracowanie przewodnika w zakresie zawartości i funkcjonalności stron internetowych pp i spółek z udziałem SP, aby umożliwiły one transparentne raportowanie oraz możliwość łatwego znalezienia danych</p> <p>b. Zapewnienie wsparcia technicznego i merytorycznego w zakresie dostosowania stron internetowych spółek do nowych zaleceń</p>	<p>Strony internetowe stanowią pierwsze źródło informacji dla odbiorców zewnętrznych na temat firm. Strony internetowe pp i spółek z udziałem SP charakteryzują się dużą różnorodnością - od profesjonalnie zaprojektowanych i prowadzonych do prostych konstrukcyjnie ze znikomą ilością informacji lub zawierających informacje nieaktualne.</p> <p>Poprawa jakości i ilości danych ujawnianych na stronach internetowych (nie tylko danych ESG) może przyczynić się do lepszego postrzegania pp i spółek z udziałem SP, przede wszystkim poprawy ich wizerunku i wiarygodności.</p> <p>Celem działania jest ustanowienie zalecanego standardu minimum komunikacji danych ESG na stronach internetowych, który zostanie wdrożony przez wszystkie pp i spółki z udziałem SP.</p> <p>Dla sprawniejszego przeprowadzenia procesu oraz zmniejszenia kosztów tego działania, ponoszonych przez poszczególne pp i spółki z udziałem SP, rekomenduje się zapewnienie wsparcia merytorycznego oraz technicznego.</p>	<p>Ministerstwo Skarbu Państwa przy współpracy z Ministerstwem Gospodarki oraz Ministerstwem Administracji i Cyfryzacji</p>

I.3. Działania edukacyjne	
<p>Podniesienie wiedzy w zakresie raportowania ESG wśród:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. pracowników Ministerstwa Skarbu Państwa, Państwa, w szczególności zasiadających w radach nadzorczych b. spółek, innych osób zasiadających bądź będących kandydatami do rad nadzorczych, kadry zarządzającej podmiotami z portfela Ministerstwa Skarbu Państwa, Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, wojewodów oraz innych podmiotów publicznych, m.in. poprzez wprowadzenie pytań dotyczących CSR i ESG w materiałach przygotowujących do rad nadzorczych spółek z udziałem SP 	<p>Prezentowane badania wykazało, że w zdecydowanej większości przedsiębiorstw nie były do tej pory prowadzone dyskusje na temat ujawniania danych ESG lub CSR na poziomie zarządów lub rad nadzorczych. Respondenci wskazywali na kluczową rolę przedstawicieli Ministerstwa Skarbu Państwa, przede wszystkim tych, zasiadających w radach nadzorczych w kształtowaniu zarządczej i polityki informacyjnej pp i spółek z udziałem SP.</p> <p>Skutkiem podniesienia świadomości i kompetencji członków Rad Nadzorczych w zakresie raportowania ESG będzie wzmocnienie przekazu dotyczącego zwiększenia transparentności pp i spółek z udziałem SP. To działanie pozwoli również na przyspieszenie procesu wdrażania systemów zarządzania ryzykami ESG.</p> <p>Szkolenia w zakresie raportowania danych ESG mogą zostać wpisane w plan szkoleń pracowników Ministerstwa Skarbu Państwa i przeprowadzone albo przez podmioty zewnętrzne albo przez wcześniej przygotowanego przedstawiciela Ministerstwa (mogłaby to być, rekomendowana w dalszej części, osoba kontaktowa w Ministerstwie Skarbu Państwa).</p> <p>Warsztaty w zakresie raportowania ESG mogą być również przeprowadzone jednocześnie dla członków rad nadzorczych oraz członków zarządów podczas wspólnych posiedzeń. Takie rozwiązanie pozwala na dostosowanie tematyki do specyfiki danej firmy oraz ogranicza problemy logistyczne.</p>
	<p>Ministerstwo Skarbu Państwa Ministerstwo Gospodarki</p>

I.4. Działania wspierające		
<p>Ustanowienie osoby kontaktowej w Ministerstwie Skarbu Państwa, będącej wsparciem merytorycznym w zakresie ujawniania danych ESG dla pp i spółek z udziałem SP</p>	<p>Brak kompetencji w zakresie ujawniania danych ESG może być przyczyną błędnego rozumienia potrzeby ujawniania danych ESG i powodować sytuację niedoboru komunikacyjnego bądź niebezpieczeństwa ujawniania danych, które upublicznione być nie powinny. Pomimo świadomości braku kompetencji, część respondentów zdecydowanie wykluczyła możliwość korzystania z konsultantów zewnętrznych. W wybranych przypadkach jest to związane z trudną sytuacją materialną przedsiębiorstw.</p> <p>Aby uniknąć ryzyk związanych z błędnym ujawnianiem danych ESG rekomenduje się ustanowienie osoby w Ministerstwie Skarbu Państwa, która wspieralaby pp i spółki z udziałem SP w procesie ujawniania danych ESG.</p>	<p>Ministerstwo Skarbu Państwa</p>
II. PROPOZYCJA DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU UPOWSZECZNIENIE STRATEGICZNEGO ZARZĄDANIA ESG W PRZEDSIĘBIORSTWACH PAŃSTWOWYCH ORAZ SPÓŁKACH Z UDZIAŁEM SKARBU PAŃSTWA, Z PRZEDSTAWIENIEM REKOMENDOWANYCH NARZĘDZI		
II.1. Działania narzędziowe		
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Promocja polskiej wersji językowej normy ISO 26000 ❖ Wsparcie merytoryczne w zarządzaniu ryzykami ESG w wybranych pp i spółkach z udziałem SP bazujące na opracowanym na zlecenie Ministerstwa Gospodarki podreżniku „Zarządzanie ryzykiem w procesie zrównoważonego rozwoju biznesu” 	<p>Gospodarka Polski, jako część gospodarki europejskiej, dąży do spełniania wysokich standardów również w obszarze ESG. Polskie przedsiębiorstwa również są zobowiązane do podejmowania takich działań, które przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju oraz podniesienia konkurencyjności poprzez wzrost innowacyjności nie tylko produktowych ale również zarządczych.</p> <p>W obszarze ESG przewodnikiem uznany przez społeczność międzynarodową jest norma ISO 26000.</p> <p>Wytyczne normy ISO 26000 ufatwią pp i spółkom z udziałem SP rozumienie tematyki CSR na poziomie pozwalającym na ich ocenianie i komunikowanie w międzynarodowych kontaktach biznesowych.</p> <p>Dlatego zaleca się realizację działań promocyjnych polskiej wersji językowej normy ISO 26000. Dodatkowym cennym źródłem wiedzy na temat ESG jest opublikowanych przez Ministerstwo Gospodarki podręcznik „Zarządzanie ryzykiem w procesie zrównoważonego rozwoju biznesu”, który powinien stanowić podstawę dalszych działań, w szczególności szkoleniowych, prowadzonych w pp i spółkach z udziałem SP.</p>	<p>Ministerstwo Gospodarki oraz Polski Komitet Normalizacyjny</p>

<p>Promocja serii standardów AA 1000 dedykowanych prowadzeniu dialogu z interesariuszami, przy użyciu dostępnych polskich wersji standardów</p>	<p>Przeprowadzone badanie wykazało, że o ile najtrudniejszym obszarem zarządzania jest obszar miejsca pracy to najwięcej problemów z oceną skuteczności działań, budowaniem map ryzyk oraz opimiarowaniem pp i spółki z udziałem SP mają w obszarze społecznym. Często prowadzone działania na polu charytatywnym nie są w żaden sposób uregulowane, brak im systematyczności, a dominuje uznaniowość przekazywanej pomocy.</p> <p>W zdecydowanej większości badane firmy nie prowadzą dialogu ze społecznością lokalną, a kontakty z trzecim sektorem są sporadyczne i rzadko kiedy sprężone z celami biznesowymi.</p> <p>Dlatego rekomenduje się podjęcie działań mających na celu promocję dostępnych w języku polskim tłumaczeń serii standardów AccountAbility 1000. Celem tego działania jest podniesienie wiedzy w pp i spółkach z udziałem SP w zakresie zarządzania relacjami ze społecznością lokalną, a także wzrost transparentności prowadzonych działań charytatywnych.</p>	<p>Ministerstwo Gospodarki Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej</p>
<p>II.2. Działania promocyjne</p>		
<p>Promocja wdrażania norm z rodziny ISO (dotyczących obszarów zarządzających, BHP, środowiskowych, bezpieczeństwa informacji) oraz EMAS lub SA8000</p>	<p>Analiza wyników badań ilościowych oraz jakościowych pozwala na postawienie tezy, że te pp i spółki z udziałem SP, które wdrożyły jeden z systemów zarządzania z serii norm ISO, zdecydowanie lepiej komunikują dane ESG. Jednocześnie badania IDI wykazały funkcjonowanie w pp i spółkach z udziałem SP, które wdrożyły wymagania norm ISO, narzędzi pozwalających identyfikować i zarządzać ryzykami ESG. Dlatego rekomenduje się podjęcie działań promujących wdrażanie norm ISO w pp i spółkach z udziałem SP.</p> <p>Najtrudniejszym obszarem do zarządzania ryzykami jest miejsce pracy, nawet w tych podmiotach, w których znaczącą rolę odgrywają zakładowe związki zawodowe. Dlatego zaleca się przeprowadzenie kampanii informacyjnej o możliwościach wdrażania systemów zarządzania ryzykami w tym obszarze.</p>	<p>Ministerstwo Skarbu Państwa, Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Polski Komitet Normalizacyjny Ministerstwo Gospodarki</p>
<p>III. PROPOZYCJA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH</p>		
<p>Zachęcanie pp i spółek z udziałem SP do uczestnictwa w inicjatywach i konkursach w zakresie CSR</p>	<p>Wskazywanie pozytywnych wzorców oraz nagradzanie najlepszych praktyk przyczynia się do uruchomienia zdrowej rywalizacji oraz podnoszenia standardów. Na poziomie Unii Europejskiej oraz w Polsce organizowanych jest coraz więcej konkursów, promujących firmy spełniające najwyższe standardy w zakresie CSR. Zachęcanie pp i spółek z udziałem SP do uczestnictwa w tych konkursach, przyczyniłoby się do wzrostu zainteresowania omawianych podmiotów w zakresie CSR oraz pozwoliłoby do promocji najlepszych praktyk realizowanych przez pp i spółki z udziałem SP.</p>	<p>Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Skarbu Państwa</p>

<p>Powtarzanie i rozszerzenie badań ujawniania danych ESG w pp i spółkach z udziałem SP co dwa lata do roku 2015</p>	<p>Wdrażanie działań mających na celu poprawę ilości i jakości danych ESG to proces długofalowy. Pojawiające się nowe wyzwania w tym obszarze determinują podejmowanie nowych działań oraz stosowanie adekwatnych rozwiązań. Dla podniesienia oraz utrzymania wysokiego poziomu ujawniania danych ESG rekomenduje się obserwację dynamiki zmian w zakresie ujawniania danych ESG. Zaleca się powtórzenie badania ilości i jakości danych ESG w roku 2014 oraz w 2016 roku. Wyniki badań pozwolą również na ocenienie skuteczności wdrożonych działań oraz wypracowanie nowych rekomendacji na przyszłość, adekwatnych do zmian, które pojawią się w przyszłości.</p>	<p>Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Skarbu Państwa</p>
<p>Przeprowadzenie badań oczekiwań w zakresie zrządzania oraz ujawniania danych ESG przez pp i spółki z udziałem SP wśród potencjalnych inwestorów</p>	<p>Jednym z celów Ministerstwa Skarbu Państwa jest prywatyzacja wybranych pp i spółek z udziałem SP. Analiza trendów zachowań inwestorów przedstawiona w pierwszej części niniejszego dokumentu wskazuje na rosnące znaczenie raportowania wskaźników ESG przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. W związku z tym zaleca się również przeprowadzenie badań wśród potencjalnych inwestorów w zakresie oczekiwań w obszarze ESG wobec pp i spółek z udziałem SP. Takie badanie pozwoli na opracowanie wytycznych dla pp i spółek z udziałem SP, przeznaczonych do prywatyzacji w zakresie wdrożenia działań zwiększających transparentność oraz poprawiających zarządzanie obszarami ładu korporacyjnego, miejsca pracy, środowiska oraz relacji społecznych.</p>	<p>Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Skarbu Państwa</p>

Ocena skutków rekomendacji

REKOMENDACJA	POTENCJALNE KORZYŚCI	POTENCJALNE ZAGROŻENIA	SZACUNKOWE KOSZTY	PROPONOWANY HARMONOGRAM WDROŻENIA
I. PROPOZYCJA DZIAŁAŃ W CELU ZWIĘKSZENIA TRANSPARENTNOŚCI, W SZCZEGÓLNOŚCI ILOŚCI ORAZ JAKOŚCI UJAWNIANYCH DANYCH ESG W PRZEDSIĘBIORSTWACH PAŃSTWOWYCH ORAZ SPÓŁKACH Z UDZIAŁEM SKARBU PAŃSTWA				
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rozszerzenie zakresu obowiązkowego rocznego sprawozdania przez pp i spółki z udziałem SP o dane ESG ❖ Rozszerzenie informacji publikowanych przez pp i spółki z udziałem SP w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) ❖ Opracowanie wytycznych raportowania ESG dla pp oraz spółek z udziałem SP, zawierających instrukcje, wskaźniki oraz analizę ryzyk i korzyści wynikających z raportowania ESG 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wzrost transparentności ❖ Wyeliminowanie zagrożenia niekompletności raportów tworzonych na zasadzie dobrowolności lub w oderwaniu od sprawozdawczości finansowej ❖ Porównywalność ❖ Pewność prawna ❖ Objęcie regulacją wszystkich pp i spółek w udziałem SP ❖ Standaryzacja ❖ Wyznaczenie standardów rynkowych 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dysonans pomiędzy oczekiwaniami administracji a praktyką biznesową i trendami rynkowymi ❖ Trudności z opracowaniem jednego wzoru adekwatnego dla wszystkich podmiotów ❖ Brak elastyczności w kontekście zmian rynkowych i standardów międzynarodowych ❖ Możliwość ograniczenia innowacyjności podmiotów do poziomu spełnienia standardu minimum ❖ Ograniczenie konkurencyjności poprzez nieumiejętne wdrożenie regulacji w grupie docelowej ❖ Wzrost kosztów związanych z gromadzeniem, analizowaniem oraz przekazywaniem nowych danych 	<p>Szacunkowe koszty zostały opracowane na podstawie analiz cen rynkowych oraz doświadczenia autorów raportu.</p> <p>Średni koszt przygotowania danych ESG w standardzie minimum do sprawozdania rocznego dla jednego podmiotu może wynieść od 5 000 PLN – 25 000 PLN rocznie, w zależności od wielkości firmy.</p> <p>Koszt wprowadzenia modyfikacji w BIP nie powinien przekroczyć 70 000 PLN.</p> <p>Koszt opracowania wytycznych został oszacowany na kwotę 80 000 PLN.</p>	<p>Opracowanie stosownych regulacji powinno nastąpić do końca 2013 roku.</p> <p>Proponowany początek obowiązywania regulacji: początek 2015 roku z raportem za 2014.</p> <p>Wprowadzenie zmian w BIP: do końca 2014 roku.</p>

<p>Opracowanie oraz wdrożenie schematu działań informowania pp i spółek z udziałem SP o najważniejszych zmianach legislacyjnych oraz wydarzeniach w zakresie ESG oraz CSR</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Aktualizacja wiedzy ❖ Podnoszenie świadomości ❖ Możliwość otrzymywania informacji zwrotnej ❖ Stały kontakt 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Nieadekwatność przekazywanych informacji ❖ Brak zainteresowania podmiotów ❖ Brak systematyczności 	<p>Koszt opracowania i wprowadzenia systemu został oszacowany w pierwszym roku funkcjonowania na kwotę 30 000 PLN. W każdym kolejnym roku na koszty funkcjonowania szacuje się na 15 000 PLN.</p>	<p>Rekomendowany termin opracowania i wdrożenia schematu komunikacji: czerwiec 2012 roku.</p>
<p>Poprawa jakości i ilości danych ujawnianych na stronach internetowych pp i spółek z udziałem SP:</p> <p>a. Opracowanie przewodnika w zakresie zawartości i funkcjonalności stron internetowych pp i spółek z udziałem SP, aby umożliwiły one transparentne raportowanie oraz możliwość łatwego znalezienia danych</p> <p>b. Zapewnienie wsparcia technicznego i merytorycznego w zakresie dostosowania stron internetowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Podniesienie wiarygodności komunikacyjne ❖ Ułatwienie w znalezieniu informacji ❖ Standaryzacja ujawnianych danych ❖ Określenie standardu minimum ❖ Wsparcie działań komunikacyjnych ❖ Optymalizacja kosztów przy określeniu odpowiedniego zakresu wsparcia ❖ Wzrost zainteresowania interesariuszy 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Nieadekwatność działania dla wszystkich podmiotów ❖ Możliwość ograniczenia publikowanych informacji do poziomu minimum ❖ Trudności techniczne ❖ Zbyt duża liczba podmiotów zainteresowanych bezpośrednim wsparciem 	<p>Szacowany koszt powstania przewodnika to 45 000 PLN.</p> <p>Szacunkowy koszt wsparcia technicznego i merytorycznego zależy od zakresu i może wynieść od 50 000 PLN do 150 000 PLN rocznie przez trzy lata począwszy od początku roku 2013.</p>	<p>Termin opracowania przewodnika: koniec 2012 roku.</p> <p>Wsparcie merytoryczne i techniczne powinno być realizowane w okresie: 2013 – 2015.</p>

<p>Podniesienie wiedzy w zakresie raportowania ESG wśród:</p> <p>a. pracowników Ministerstwa Skarbu Państwa, w szczególności zasiadających w radach nadzorczych spółek,</p> <p>b. innych osób zasiadających bądź będących kandydatami do rad nadzorczych, kadry zarządzającej podmiotami z portfela Ministerstwa Skarbu Państwa, Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, wojewodów oraz innych podmiotów publicznych,</p> <p>m.in. poprzez wprowadzenie pytań dotyczących CSR i ESG w materiałach przygotowujących do rad nadzorczych spółek z udziałem SP</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wzrost wiedzy i kompetencji w zakresie CSR oraz ESG wśród około 600 przedstawicieli grupy docelowej ❖ Przyspieszenie procesu decyzyjnego zmian w pp oraz spółkach z udziałem SP w kontekście wdrażania i raportowania działań w obszarze ESG ❖ Standaryzacja zagadnienia w grupie docelowej ❖ Duża skala oddziaływania ❖ Dotarcie do osób decyzyjnych lub mających znaczny wpływ na działania podejmowane przez pp oraz spółki z udziałem SP ❖ Kompleksowość działań 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Trudności organizacyjne ❖ Brak zainteresowania uczestnictwem w szkoleniach w grupie docelowej ❖ Duża liczba odbiorców ❖ Wysoki koszt ❖ Częste zmiany w grupie docelowej ❖ Ciągły proces prywatyzacyjny 	<p>Koszt przeprowadzenia jednego szkolenia szacowany jest na 4 000 PLN.</p> <p>Całościowy koszt przeprowadzenia szkoleń w całej grupie docelowej może osiągnąć 600 000 PLN. Natomiast szacunek jest obarczony dużym ryzykiem błędu, spowodowanym znaczną liczbą zmiennych, których wartość w chwili wykonywania szacunku pozostaje nieznana.</p>	<p>Termin przeprowadzenia szkoleń: czerwiec 2012 – grudzień 2013.</p> <p>Zmiany dotyczące zakresu pytań dla kandydatów do rad nadzorczych mogą nastąpić: do końca czerwca 2012 roku.</p>
--	---	---	--	--

<p>Ustanowienie osoby kontaktowej w Ministerstwie Skarbu Państwa, będącej wsparciem merytorycznym w zakresie ujawniania danych ESG dla pp i spółek z udziałem SP</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wysoki poziom merytoryczny ❖ Łączenie obowiązków z funkcją komunikacyjną ❖ Łatwy kontakt ❖ Koordynacja działań ❖ Zapewnienie ciągłości realizacji działań w zakresie podnoszenia ilości i jakości danych ESG ❖ Jasna odpowiedzialność ❖ Kontakt z innymi podmiotami administracji publicznej ❖ Możliwość łączenia z innymi kompetencjami ❖ Wsparcie dla wszystkich pp i spółek z udziałem SP 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Trudności organizacyjne ❖ Dodatkowe koszty ❖ Odpowiednie umocowanie w strukturach MSP ❖ Brak decyzyjności 	<p>Szacowane koszty 120 000 PLN rocznie, wliczając koszty zatrudnienia i utrzymania stanowiska.</p>	<p>Proponowany czas powołania: rok 2012.</p>
---	--	--	---	--

II. PROPOZYCJA DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU UPOWSZECHNIENIE STRATEGICZNEGO ZARZĄDANIA ESG W PRZEDSIĘBIORSTWACH PAŃSTWOWYCH ORAZ SPÓŁKACH Z UDZIAŁEM SKARBU PAŃSTWA, Z PRZEDSTAWIENIEM REKOMENDOWANYCH NARZĘDZI

- ❖ **Promocja polskiej wersji językowej normy ISO 26000**
- ❖ **Wsparcie merytoryczne w zarządzaniu ryzykami ESG w wybranych pp i spółkach z udziałem SP bazujące na opracowanym na zlecenie Ministerstwa Gospodarki pod ręczniku „Zarządzanie ryzykiem w procesie zrównoważonego rozwoju biznesu”**
- ❖ **Promocja serii standardów AA 1000 dedykowanych prowadzeniu dialogu z interesariuszami, przy użyciu dostępnych polskich wersji standardów**

- ❖ Ustandaryzowanie wiedzy
- ❖ Dostosowanie treści do specyfiki grupy docelowej
- ❖ Kompleksowość przekazanych informacji
- ❖ Podniesienie wiedzy
- ❖ Szeroki zakres oddziaływania
- ❖ Wyjście poza grupę docelową
- ❖ Nawiązanie współpracy na polu ESG z innymi interesariuszami
- ❖ Ustanowienie trendów rynkowych
- ❖ Podniesienie wiarygodności Skarbu Państwa jako właściciela
- ❖ Zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko

- ❖ Konieczność aktualizacji zawartości podręczników
- ❖ Konieczność dostosowania treści do grupy docelowej
- ❖ Nieadekwatność szczegółowych informacji do wszystkich podmiotów z grupy docelowej
- ❖ Ryzyko zbyt ogólnego przedstawienia zagadnień
- ❖ Opór przedsiębiorstw przed wdrażaniem nowych rozwiązań
- ❖ Wzrost kosztów w departamentach zarządzających

Koszty będą oszacowane w ramach działań realizowanych w tym obszarze niezależnie od niniejszych rekomendacji.

Termin realizacji działań: rok 2012.

<p>Promocja wdrażania norm z rodziny ISO (dotyczących obszarów zarządczych, BHP, środowiskowych, bezpieczeństwa informacji) oraz EMAS lub SA8000</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Podniesienie poziomu zarządzania w obszarze ESG za pomocą uznanych narzędzi ❖ Spełnienie standardów międzynarodowych ❖ Zbudowanie fundamentów dla bardziej zaawansowanych działań ❖ Łatwy dostęp do wsparcia merytorycznego ❖ Duża liczba podmiotów certyfikujących ❖ Możliwość realizacji rekomendacji w partnerstwie 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Koszty wdrożenia ❖ Niedojrzałość organizacyjna firm z grupy docelowej ❖ Dobrowolność 	<p>Szacowany koszt opracowania, dystrybucji materiałów promocyjnych oraz przeprowadzenia kampanii to 20 000 PLN.</p>	<p>Termin rozpoczęcia działań: marzec 2012.</p>
III. PROPOZYCJA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH				
<p>Zachęcanie pp i spółek z udziałem SP do uczestnictwa w inicjatywach i konkursach w zakresie CSR</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tworzenie benchmarków ❖ Promocja dobrych praktyk ❖ Prosta forma motywacji ❖ Odpowiadanie na trendy rynkowe ❖ Wzrost reputacji pp oraz spółek z udziałem SP ❖ Możliwość włączenia przekazu w inne działania komunikacyjne 	<p>Nie zidentyfikowano zagrożeń.</p>	<p>Przy wykorzystaniu dostępnych narzędzi, propozycja nie wiąże się z kosztami.</p>	<p>Termin rozpoczęcia działań: marzec 2012.</p>

<p>Powtarzanie i rozszerzenie badań ujawniania danych ESG w pp i spółkach z udziałem SP co dwa lata do roku 2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Aktualizacja wiedzy ❖ Możliwość skutecznego odpowiadania na pojawiające się wyzwania ❖ Charakter edukacyjny ❖ Pogłębienie obszaru badawczego ❖ Rozszerzenie grupy docelowej ❖ Możliwość uzyskania rzetelnej informacji dla nowych działań 	<p>Nie zidentyfikowano zagrożeń.</p>	<p>Szacowany koszt przeprowadzenia jednego badania został obliczony na 70 000 PLN.</p>	<p>Termin badań: czerwiec – wrzesień 2014; czerwiec – wrzesień 2016.</p>
<p>Przeprowadzenie badań oczekiwań w zakresie zarządzania oraz ujawniania danych ESG przez pp i spółki z udziałem SP wśród potencjalnych inwestorów</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dokonanie gradacji ważności działań w zakresie ESG w pp i spółkach z udziałem SP ❖ Nawiązanie dialogu z inwestorami w zakresie ESG ❖ Uzyskanie informacji na temat oczekiwań inwestorów zakresie ESG 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Niedookreślona grupa badawcza ❖ Trudności w dobraniu metody badania zapewniającej z jednej strony wysoką wartość merytoryczną uzyskanych informacji, a z drugiej reprezentatywność wyników 	<p>Koszt przeprowadzenia badania został oszacowany na 40 000 PLN.</p>	<p>Termin realizacji: marzec – czerwiec 2012.</p>

Słowniczek

CSR (ang. *Corporate Social Responsibility*) – społeczna odpowiedzialność biznesu.

ESG (ang. *Environment, Social, Governance*) – zbiór czynników środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego, wykorzystywany przez inwestorów lokujących swoje środki zgodnie z filozofią SRI.

GRI (ang. *Global Reporting Initiative*) – organizacja, publikująca standardy, określające jedne z najczęściej stosowanych wytycznych raportowania ESG. Ostatnią wersją standardów jest G3.

IDI (ang. *individual in-depth interview*) – Indywidualny Wywiad Pogłębiony. Jest to technika polegająca na przeprowadzeniu wywiadu twarzą w twarz – problemy i/lub pytania zostały sprecyzowane w scenariuszu wywiadu. Rozmówca ma jednak możliwość prezentowania swoich opinii w stosunkowo swobodny i nieograniczony sposób dzięki czemu uzyskuje się pogłębione, dokładne i szczegółowe informacje na zadany temat. IDI jest stosowany, kiedy temat rozmowy jest złożony i wielowymiarowy – dzięki koncentracji całej uwagi na rozmowie respondent może odnieść się do wszystkich ważnych kwestii. Jakościowy charakter techniki wiąże się z celowym, nie reprezentatywnym charakterem próby, małą liczbą respondentów oraz nie ilościowym, nie statystycznym charakterem analizy danych.²⁷

jsSP – jednoosobowa spółka Skarbu Państwa.

muSP – mniejszościowy udział Skarbu Państwa.

pp – przedsiębiorstwo państwowe.

SRI (ang. *Socially Responsible Investment*) - inwestowanie odpowiedzialne społecznie lub inwestowanie odpowiedzialne.

UN PRI (ang. *United Nations Principles for Responsible Investment*) – Zasady Odpowiedzialnego Inwestowania Narodów Zjednoczonych.

wuSP – większościowy udział Skarbu Państwa.

Zasady Równikowe (ang. *Equator Principles, EPs*) – standard do określania, oceny i zarządzania ryzykiem społecznym i środowiskowym, związanym z finansowaniem projektów. Przyjmują go dobrowolnie instytucje finansowe, zobowiązujące się do nie udzielania pożyczek na projekty, w których kredytobiorca nie jest w stanie spełnić procedur związanych z ochroną środowiska i sprawami społecznymi, określonymi w standardach.

---

²⁷ Źródło opisu metody: SMG/KRC.

Źródła

- Black Sun Plc; *Telling the Story*; 2011.
- Boletín Oficial del Estado; *Ley 2/2011, de 4 de marzo, de Economía Sostenible*; 05.03.2011.
- Borglund Tommy, Frostensonand Magnus i Karolina Windell; *Increasing responsibility through transparency? A study of the consequences of new guidelines for sustainability reporting by Swedish state-owned companies*; 09.2010.
- CorporateRegister.com; *Stats*; <http://www.corporateregister.com/stats/>; dostęp: 16.11.2011.
- Craib Design & Communications, PricewaterhouseCoopers LLP; *CSR Trends 2010*; 2010.
- Danish Commerce and Companies Agency; *Reporting on corporate social responsibility – an introduction for supervisory and executive boards*; 2009.
- Danish Commerce and Companies Agency; *Corporate Social Responsibility and Reporting in Denmark – Impact of the legal requirement for reporting on CSR in the Danish Financial Statements Act*; 08.2011.
- European Social Investment Forum; *European SRI Study 2010*; 2010.
- FSC, KPMG, SustainAbility; *Reporting Change: Readers & Reporters Survey 2010*; 2010.
- Global Reporting Initiative; *GRI Reports List*; <http://www.globalreporting.org/ReportServices/GRIReportsList/>; dostęp: 26.10.2011.
- Government Pension Fund Global; *Third Quarter 2011*; http://www.nbim.no/Global/Reports/2011/Q3/2011_3Q_web.pdf; dostęp: 16.11.2011.
- GRI, KPMG, UCGA, UNEP; *Carrots and Sticks – Promoting Transparency and Sustainability*; 2010.
- Ministry of Enterprise, Energy and Communications; *Guidelines for external reporting by state-owned companies*; 11.2007.
- Komisja Europejska; *KOM(2010) 2020 wersja ostateczna*; Bruksela; 03.03.2010.
- Komisja Europejska; *KOM(2011) 681 wersja ostateczna*; Bruksela; 25.10.2011.
- Ocean Tomo; *Intangible Asset Market Value*; <http://www.oceantomo.com/productsandservices/investments/intangible-market-value/>; dostęp: 16.11.2011.
- Parlament Europejski i Rada; *Dyrektywa 2003/51/WE z dnia 18 czerwca 2003 r.*; Dz. Urz. WE L 178 z 17.07.2003.
- Parlament Europejski i Rada; *Dyrektywa 2006/46/WE z dnia 14 czerwca 2006 r.*; Dz. Urz. WE L 224/1 z 16.08.2006.
- Social Investment Forum Foundation; *Report on Socially Responsible Investing Trends in the United States*; 2010.
- UN PRI; *Signatories to the Principles for Responsible Investment*; <http://www.unpri.org/signatories/>; dostęp: 25.11.2011.
- UNCTAD; *World Investment Report*; 2009.
- van Wensen Katelijne, Broer Wijnand MSc, Klein Johanna MSc i Jutta Knopf PhD; *The state of play in sustainability reporting in the European Union*; 2011.

O Autorach

Accreo Taxand (www.taxand.pl) to firma konsultingowa oferująca usługi doradztwa podatkowego, europejskiego, prawnego oraz business consulting w tym CSR. Accreo należy do międzynarodowej sieci Taxand, która zrzesza doradców podatkowych i finansowych z blisko 50 krajów z całego świata. Na rynku usług doradczych firma działa od 2005 roku. W ciągu kilku lat Accreo Taxand zdobył mocną pozycję rynkową i plasuje się w czołówce firm doradczych w Polsce. Znakiem rozpoznawczym Accreo jest niezależność od podmiotów audytorskich.

GES Investment Services (www.ges-invest.com) to firma założona w 1992 roku, która jest liderem na rynku północnoeuropejskim w dziedzinie badania i usług z zakresu Odpowiedzialnych Inwestycji. Analizy firmy opierają się na międzynarodowych normach dotyczących środowiska, odpowiedzialności społecznej oraz ładu korporacyjnego. Szacunkowa kwota aktywów, którymi zarządzają klienci, a wśród nich znane fundusze emerytalne, banki oraz inni inwestorzy, wynosi około 700 miliardów euro.

Robert Sroka
Accreo Taxand
Szef Projektów CSR
robert.sroka@taxand.pl
tel.: + 48 22 324 59 26

Marcin Pitura
GES Investment Services Poland
Prezes Zarządu
martin.pitura@ges-invest.com
tel.: + 48 68 320 06 84